

bb 82. a belföldi ...folyt/ny

78. Losonczi pál távirata etiópa nemzeti ünnepe alkalmából
/ 24 óráig embargós!/
79. halpusztulás
80. fogadás martin dzur tiszteletére
81. vengeramos ifjusági klub
82. hiregyszék /mti/

-. -

-48-

v é g e .

21.10/ny

készült az mti belpolitikai szerkesztőségében.

a szerkesztőség vezetője: burján sándor
ügyeletes szerkesztő koncz antal
szerkesztő : lakatos erzsébet

ak

-. -

M.T.I.

Szerkeszti a Belpolitikai Szerkesztőség

60.008/X

Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel

Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf. 3. Tel.: 159-490. Telex: 22-4371

Belföldi hírek

bb 1. népszerű maradt a mozi - a filmtudományi intézet felmérése
íróggzs bh la 1975. szeptember 12.

milyen gyakran járnak moziba a nézők, pótolja-e a televízió a mozit? ilyen és hasonló kérdésekre kerestek választ a filmtudományi intézet munkatársai.

hazánkban évente mintegy 75 millió néző vált mozijegyet, s ez annyit jelent, hogy - különböző gyakorisággal - négymillió ember jár moziba. a lakosság életkörülményeinek változása, a kulturálódási és szórakozási lehetőségek bővülése, mindenekelött a televízió elterjedése annak idején nemcsak a filmszakemberek, hanem a közönség körében is felvetette a filmszínházak jövőjének kérdését. most megkérdezetteknek több mint 90 százaléka úgy nyilatkozott, hogy a tévé és a mozi kiegészíti egymást, ezért mindkettőre szükség van.

kiderült a felmérésből, hogy a városi filmszínházak közönsége a televízió filmközvetítéseivel szemben előnyben részesíti a mozi-előadásokat. vélekedésük szerint a moziban a filmeket jobban lehet élvezni, elsősorban a nagyobb, plasztikusabb kép miatt, ezenkívül a koncentrálnak is jobbak a lehetőségei, mint a családi tévé-nézés közben. /folyt. köv./

- 1 -

9

bb 1. /népszerű... folyt./ bh

a mozi elsőségét biztosítja az is, hogy a legújabb alkotások szerepelnek a vásznon, továbbá, hogy választási lehetőséget ad a filmek között. érdekes, hogy szembetűnően sokan említették: közönséggel együtt jobb filmet nézni.

a filmszínázak mai látogatóinak pontosan kétharmada olyan nézőből áll, akik nagyon gyakran járnak moziba. a legnagyobb réteg - a nézőknek 37 százaléka - azokból adódik, akiknek heti állandó programjuk a mozilátogatás. s hogy a mozi társas szórakozás, bizonyítja, hogy a mozibajáró mai városi közönség mintegy 77 százaléka nem egyedül, hanem barátokkal, vagy baráti társasággal, illetve a családdal együtt jár filmet nézni.
/mti/

bb 2. szim-technoimpex-gildemeister kooperáció

i sl mm ie bh la 1975. szeptember 12.

a szerszámgépipari művek, a technoimpex és az nszk-beli gildemeister szerszámgépipari cég képviselői hat évre szóló kooperációról írtak alá megállapodást. a szerződés értelmében a szerszámgépipari művek az nszk-beli cég gyártási leírása alapján 1976-ban megkezdte az ro-21 típusu nagy pontosságú esztergagépek gyártását, s ezekből hat év alatt 600-at szállít a gildemeister cégnek. a technoimpex lehetőséget kapott arra, hogy bizonyos mennyiséget más rendelőknek is exportáljon a korszerű gépekből. a berendezés itthon is forgalomba hozható.

a szerződés egy szélesebb körű kooperációnak a kezdetét jelenti, mivel második lépésként a szerszámgépipari művek egy további esztergaváltozat kooperációs gyártását is megkezdte és lehetőség van arra, hogy később számjegyes vezérlésű esztergagépeket is kooperációban állítsanak elő Magyarországon.

az együttműködés segítségével jelentősen növekszik az nszk-ba irányuló magyar szerszámgép-export, egyben elősegíti a nagy pontosságú szerszámgépek gyártásának hazai fejlesztését is./mti/

- 2 -

bb 3. csillagászati hét budapestben

mm zsu zs bh -cz

1975. szeptember 12.

hétfőtől csillagászati hetet rendez a tudományos ismeretterjesztő társulat budapesti csillagászati és űrkutatási szakosztálya az eötvös loránd tudományegyetem ságvári termében. a hetet „az ember kozmikus lény”, címmel hirdetik meg, a hétfőtől elhangzó előadásokban egyebek között szó lesz az anyag modern fogalmáról, az anyagnak a földön elő nem forduló gazdag változatairól, a kozmikus utazások mai gyakorlatáról, és az előrelépés technikai feltételeiről. megismerkedhetnek az érdeklődők a kozmosz sokféle hullámhosszán hozzánk érkező üzenetekkel, az idő relativitásával. beszámolnak az előadók a kozmikus nyelv megalkotására irányuló törekvéseiről.

a nyitó előadást hétfőn 18 órakor dr. kulín györgy tartja „belépőjegy a kozmoszba”, címmel. a csillagászati hét előadásaira jegyek elővételben a tit jegyirodájában /vi. lenin krt 96/ vagy az előadások előtt a helyszínen kaphatók./mti/

bb 4. földvár 1526-ban, gyűrűfü 1970-ben „halt meg”, - településtörténeti lexikon készül baranyában

vid fm bh -cz

1975. szeptember 12.

a baranya megyei tanács végrehajtó bizottságának határozata alapján településtörténeti lexikon készül pécsen. a tudományos igényű megalkotott mű része lesz a 25 kötetes nagy baranyai monográfiának. a levéltár irányításával az idén kezdődött meg az anyaggyűjtés és öt éven át tart - geográfusok, történészek, néprajz-kutatók, demográfusok, közigazgatási szakemberek részvételével. mindenekelőtt feldolgozzák a levéltári és irattári feljegyzéseket, s felhasználják a már megjelent, illetve készülőben levő községmonográfiák adatait is. körülbelül félezer baranyai település kap helyet a kiadványban. közülük kétszáz már nem létezik: az évszázadok vihára söpörte el, mint például az 1526-os mohácsi vés idején felégetett földvárt -, vagy az urbanizáció térhódítása nyomán szűnt meg, mint például az 1970-ben elnéptelenedett gyűrűfü. a lexikon tehát az egykori - már csak nevében élő - baranyai községeket is megőrzi az utókor számára. valamivel több mint háromszáz falu és város azonban most is „él”, a megyében, s ezek múltjának és jelenének feltárása, megőrzése képezi a fő feladatot.

/folyt. köv./

- 3 -

bb 4. /földvár ... folyt./ bh

nagyszabásu munkáról van szó, ezért társadalmi munkásokat - pedagógusokat, népművelőket, tanácsi dolgozókat, egyetemi és főiskolai hallgatókat - is bevonnak a helyszíni adatgyűjtésbe. különös gonddal foglalkoznak a szakemberek a nemzetiségi településekkel, hiszen a német vagy délszláv lakta helységek története a szervezését képezi baranya egyetemes történetének. a három kötetre tervezett településtörténeti lexikon, amely sokoldaluan mutatja majd be baranya ,, élő,, és ,, holt,, községeit, forrásértékű mű lesz. első kötete a terv szerint - 1983-ban jelenik meg pécssett. /mti/

--

bb 5. irodalmi fórum a népfőnt klubban

k ró zsu zsbh -cz

1975. szeptember 12.

a hazafias népfőnt budapesti bizottságának székházában /vi. ker. népköztársaság utja 125./ folytatódnak az irodalmi fórumok. a magyar könyvkiadók és könyvterjesztők egyesülésével, valamint a tit irodalmi szakosztályának közreműködésével szeptember 15-én délután 6 órakor tuskés tiber nagyváros születik című könyvről bertha bulcsu tart bevezetőt. szeptember 7-én délután fél hat órakor mézőly miklós ,, alakulások,, című novella kötetét béládi miklós irodalomtörténész ismerteti. a nyilvános vitákon a szerzők is részt vesznek és dedikálnak. /mti/

--

bb 6. vízügyi munkák a balatonon- újabb partfalak épülnek, feltöltik a sekélyvízü területeket

vid fm bh -cz

1975. szeptember 12.

a balatonon az őszi napokban is folytatják a vízügyi munkákat. nemrég lezárták a sió-csatornát, a tavat ,,beállították,, a megfelelő vízszintre. most az őszi napokban folytatják a sió felső torkolati művénél a támfalépítést. ezek a munkálatok már a sió levezető képességének növelésére irányulnak: másodpercenként az eddigi 50 helyett 80 köbméter víz folyhat majd át a csatornán.

/folyt. köv./

- 4 -

g

bb 6. /vízügyi munkák... folyt./ bh

a sió végzett munkával egyidőben a balatonon is számos parti építkezést folytatnak. zamárdinál az idén újabb 14 hektárt töltöttek fel és a partvédő művel gátját vetik az erózióknak. ezzel befejeződik a három évvel ezelőtt elkezdett feltöltés, amellyel összesen 46 hektár építési területet alakítanak ki.

előrehaladtak az idén a partépítéssel balatonfüreden és balatonvilágoson is. vonyarcvashegyen kotorták a nádast és az ottani horgász-kempingnek készítettek elő vízi területet.

az idei program szerint partrendezésre, kotrásra és feltöltésre került sor balatonkenesén, tihanyban és a boglári öbölben. ezenkívül rendszeresen kotortják a hajók utvonalaikat. főleg a keszthelyi öböl iszapja és a tihanyi szoros homokzátnya ad minden évben újabb munkát. a gyors áramlású tihanyi szorosban már hetek óta dolgozik egy kotrógép az itteni homokzátny további növekedésének megakadályozásán.

a balatonon- az elmúlt évekhez hasonlóan - az idén is több ezer köbméter követ és betont építenek be a partszegélyekbe. az újabbakkal együtt a balaton mesterségesen kialakított partfalainak hossza már jóval meghaladja a 60 kilométert. a végleges partfalak többségét a hullámveréstől és az eróziótól leginkább veszélyeztetett somogyi oldalon építették. az északi oldalon, - ahol lehet - meghagyják a nádasokkal együtt a természetes partot, elősegítve a tó biológiai egyensúlyának fenntartását. /mti/

--

bb 7. a gazdálkodás vadhajtásai ellen - gazdasági bírság

i tf gk zs bh -cz

1975. szeptember 12.

az országgyűlés tavaszi ülésén a legfőbb ügyész beszámoló - egyebek között - ráirányította a figyelmet arra, hogy a gazdálkodó szervezetek egy része a nagyobb eredmény biztosítása érdekében nem minden esetben járt el a törvényesség követelményeinek megfelelően. az ilyen természetű, a szocialista gazdálkodás elveit sértő jelenségek kiküszöbölésére hatékony eszköznek bizonyult a gazdasági bírság intézménye, amelyet 1973-ban kormányrendelettel vezettek be. a legfőbb ügyész 1973-ban 18, 1974-ben 13 esetben nyújtott be a bíróságokhoz gazdasági bírság kiszabása iránti indítványt, összesen több mint 54 millió forint bírságalap figyelembe vételével. mivel más szervezeteknek is van ilyen indítványtételi joguk, az említett két esztendőben a gazdasági bírság kiszabására indított ügyek száma - első- és másodfokon - összesen 46 volt és a jogtalan nyereség miatt 150 millió forint bírságot szabott ki a legfelsőbb bíróság különböző gazdasági szervezetekre. /folyt. köv./

- 5 -

g

g

bb 7. /a gazdálkodás ... folyt./ bh

a téma háttéréről, a gazdasági bírsággal kapcsolatos közérdekű tudnivalókról az illetékesek a következő tájékoztatást adták az mti igazságügyi tudósítójának:

- gazdasági bírságot akkor kell kiszabni, ha a vállalat jogszabályba vagy hatósági rendelkezésbe ütköző, illetőleg a szocialista gazdálkodás elveivel ellentétes módon jelentős anyagi előnyre tesz szert, illetőleg jelentős kárt okoz. különösen, ha árdrágítással, tisztességtelen haszonszerzéssel, illetőleg gazdasági erőfölényével visszaélve jut jelentős anyagi előnyhöz. azután: ha súlyosan sérti, illetőleg veszélyezteti a lakosság jogos érdekeit különösen, ha rendszeresen vagy jelentős mennyiségben rossz minőségű terméket állít elő, vagy hoz forgalomba. továbbá, ha jelentősen sérti, illetőleg veszélyezteti a népgazdaság érdekeit, különösen ha fedezetlen kötelezettség-vállalással, pénztartozásainak rendszeres késedelmes fizetésével, termékforgalmazásra vonatkozó előírások megsértésével számottevően megzavarja a pénz-, hitel- vagy termékforgalom rendjét; ha tevékenységi körét túllépve jelentős termék-mennyiség tekintetében tiltott gazdasági tevékenységet folytat. ugyan ez vonatkozik arra is, ha jogszabályban előírt engedély nélkül vagy az engedélyben meghatározott feltételektől eltérően végez külkereskedelmi tevékenységet, vagy a munka egészséges és biztonságos végzésére vonatkozó szabályokban előírt kötelezettségek elmulasztásával vagy megszegésével a vállalat dolgozóinak életét, testi épségét vagy egészségét súlyosan veszélyezteti.

- gazdasági bírság kiszabását indítványozhatja a legfőbb ügyész, a központi népi ellenőrzési bizottság, a szakszervezetek országos tanácsa, a szakmai - ágazati - szakszervezetek elnöksége és a működési területükön a szakszervezetek megyei /budapesti/ tanácsa, feladatkörüket érintő vállalati tevékenységgel kapcsolatban a minisztériumok, országos hatáskörű szervek, valamint megyei /fővárosi/ tanácsok végrehajtó bizottságai, érdekképviselői feladatkörükben a szövetkezetek országos tanácsai.

- a rendelet szerint két év elteltével a gazdasági bírság kiszabására irányuló indítványt nem lehet előterjeszteni. e határidőt a bírság alapjául szolgáló magatartás befejezésétől, beruházásokkal kapcsolatos magatartás esetén pedig a beruházás üzembe helyezésétől kell számítani.
/folyt. köv./

- 6 -

g

bb 7. /a gazdálkodás 2. folyt./ bh

- a gazdasági bírságot összességében oly módon kell megállapítani, hogy az meghaladja a vállalat által elért jogosulatlanul szerzett előny, illetve okozott kár összegét. ha a bírság kiszabásának feltételei fennállnak, de a vállalat anyagi előnyre nem tett szert, illetőleg kár az elbírálásig nem keletkezett, a bíróság a bírság összegét a veszélyeztetés jellegétől és mértékétől, illetőleg a veszélyeztetés folytán előreláthatólag bekövetkező kár vagy anyagi előny összegétől függően állapítja meg. ez becsléssel is történhet.

- a bírság összegét az okozott kárnál alacsonyabban is megállapíthatja a bíróság, vagy mellőzheti a bírság kiszabását. különös méltányolást érdemlő esetben - leginkább akkor, ha a vállalat a hiányosságot megszüntette, a hibát kijavította, a kárt megtérítette.

a gazdasági bírság kiszabása nem mentesíti a felelős személyeket fegyelmi, szabálysértési, büntetőjogi, illetőleg a kártérítési vagy más vagyoni felelősség alól. a felelősségre vonásról a bíróság jogerős határozatának kézbesítésétől számított 60 napon belül értesíteni kell a gazdasági bírság kiszabását indítványozó szervet és a bírságot kiszabó bíróságot./mti/

-.-

bb 8. trabant-tulajdonosok találkozója nyíregyházán

vid fm bh -cz

1975. szeptember 12.

a népszerű kiskocsik, a trabantok tulajdonosainak találkozóját rendezi meg szeptember 21-én, vasárnap a nyírségi őszi rendezvény-sorozat keretében a szabolcs-szatmár megyei szálloda és vendéglátó vállalat.

az eseményen részt vesznek az ndk-beli gyártó üzem képviselői is, akik választ adnak a gépjárművel kapcsolatos karbantartási és egyéb kérdésekre. a program keretében bonyolítják le a trabant tulajdonosok első ügyességi versenyét, amelynek legjobbjai értékes díjakat kapnak. a nyíregyházi találkozón részt venni kívánók az autóklub megyei kirendeltségeiben kaphatnak bővebb felvilágosítást./mti/

-.-

- 7 -

g

bb 9. önkiszolgáló üzletben lopott - öt hónapi szabadságvesztés
i bc gg zs bh -cz
1975. szeptember 12.

határ miklós 46 éves budapesti lakos a baross tér 9. számú önkiszolgáló üzletben a polcról leemelt egy üveg brandyt, s azt zsebébe dugva az üzletből fizetés nélkül akart távozni. nem sikerült azonban kijutnia, mert az egyik eladó észrevette a tolvajlást, s az ellopott árut tőle visszavették.

a központi kerületi bíróság határ miklóst - figyelembe véve, hogy speciális visszaeső - jogerősen öt hónapi szabadságvesztésre ítélte./mti/

--

- 8 -

g

bb. 10. pályázat a településfejlesztési világkonferencia magyar anyagának kiegészítésére

i sb/gg/ie/il la

1975. szeptember 12.

az ensz településfejlesztési világkonferenciát rendez a jövő évben vancouverben, ahol összegezik a gyors városiasodás tapasztalatait, összehasonlítják a települések fejlesztésének sikeres módszereit. a világkonferenciát előkészítő bizottságban 56 tagállam, - köztük Magyarország - szakértői vesznek részt. a nemzetközi találkozón az egyes országok delegációi nemzeti beszámolóban tájékoztatják a világkonferenciát országuk településeiről. a magyar beszámoló bemutatja kormányunk településfejlesztési programját, továbbá azokat az eredményeket, amelyek - megítélésünk szerint - nemzetközileg is figyelemre méltóak és hasznos tapasztalatokkal szolgálnak a fejlődő országoknak.

a világkonferencia magyar beszámoló anyagának kiegészítésére most az építésügyi és városfejlesztési minisztérium pályázatot hirdet „a települések fejlesztésében szerzett magyar tapasztalatok nemzetközi hasznosításának elemei”, címmel. a pályázók feladata, hogy a hazai ismeretekre támaszkodva olyan szakmai elveket, módszereket fogalmazzanak meg, amelyek a gyakorlatban beváltak, hasznosítás előtt állnak, és a nemzetközi együttműködés lehetőségeinek is megfelelnek. pályaműveikben mutassanak be olyan tudományos, tervezési, rendszertani és egyéb fejlesztési elveket, amelyeket a fejlődő országokban és hazánkban is hasznosítani lehet.

a tervpályázati kiírás az építésügyi és városfejlesztési minisztérium gazdasági hivatalában /budapest, v. kerület beloiannisz utca 2-4./ vehető át, s a kész pályaműveket legkésőbb november 10-ig kell elküldeni a minisztériumba. a legjobb munkák díjazására 40 000 forintot irányoztak elő. a bíráló bizottság előreláthatóan november végéig hozza nyilvánosságra a pályázat eredményét./mti/

--

- 9 -

g

bb. 11. gazdag a szövet kínálat, divatosabb a felsőkonzfekció-
a tavalyinál jobb, választékosabb ellátásra készült fel
a ruházati kereskedelem

1 kf/mm/ie/il la

1975. szeptember 12.

a ruházati kereskedelem első félévi 15.6 milliárd forin-
tos forgalma 10.5 százalékkal volt nagyobb, mint egy évvel ko-
rábban, a növekedés meghaladta a tervezettet is. júliusban erő-
sen megcsappant az érdeklődés a ruházati termékek iránt, jól
sikerült viszont - miután a tapasztalatok alapján a vevők már
előre számítottak rá - a nyári kedvezményes vásár. a szezonvé-
gi kiárusítás után az új évszak áruival töltötték fel az üzle-
tek, az áruházak készleteit, s most már csaknem minden kirakat
az őszi-téli időszak áruit kínálja.

a belkereskedelmi minisztérium ruházati kereskedelmi fő-
osztályán az őszi-téli felkészülés ellenőrzésének tapasztalatai-
ról, a várható ellátásról tájékoztatták az mti munkatársát.

a minisztérium megítélése szerint az év végéig várható igé-
nyek - a 19.5 milliárd forintos forgalom - kielégítésére, s a jö-
vő évi indulásra részben a meglévő készletek, részben a termelők
és a kereskedelmi vállalatok megállapodása alapján megfelelő áru-
alap áll rendelkezésre. a lényegében kedvezőnek ígérkező ellátás-
hoz nagymértékben hozzájárultak a könnyűipari minisztériummal kö-
zösen hozott intézkedések, a helyzet azonban a felügyeleti szervek
közbelépése ellenére sem zavartalan. elsősorban az okoz gondot, -
okozhat átmeneti hiányt is -, hogy a termelők a kereslettől eltérő
szállítási ütemet vállaltak. zavarhatják a folyamatos ellátást
a szállítási késedelmek, s az, hogy néhány üzem export-kötelezettsé-
geire hivatkozva csökkentette eredeti évesvállalását. sokat segít
azonban az import, amely azon túlmenően, hogy pótolja a belföldi
termelői kínálat hiányait, gazdagítja, színesíti a választékot. így
összességében a tavalyinál jobb, választékosabb ellátást ígér a ru-
házati kereskedelem az őszi-téli szezonban.

örvendetesen javítja a méteráruellátás színvonalát a korsze-
rű alapanyagokból és technológiával készült termékek arányának nö-
vekedése, akárcsak az, hogy egyes korábban hiányzó anyagokból az
igények teljes kielégítésére vállalkoztak a termelők. a szükségle-
teknek megfelelően kap a kereskedelem hazai gyapju fészis szövetet,
amit még importtal is kiegészítenek. a belkereskedelmi mi-
nisztérium kezdeményezésére javult a gyárak kínálata az évek óta
kifogásolt kártolt szövetekből is.
/folyt.köv./

- 10 -

g⁹³⁰

bb. 11./gazdag folyt./il

a felső konzfekcióban ugyancsak több a korszerű, divatos
termék. a tavalyihoz képest kedvezőbb a kínálat szövetkabátokból,
kötött-hurkolt cikkekből, farmer ruháztól és bőrkonzfekcióból.
a hazai választékot egyebek között nagyobb mennyiségű mongol és
egyiptomi bőrkabát gazdagítja. a női konzfekció-ellátást elsősor-
ban importtal javítják, lengyel és olasz anyagokból készítenek
női szövetkabátokat. több olcsó flanel ruháról gondoskodott a ke-
reskedelem, s a kismama ruhák kínálata is megfelel a keresletnek.
a gyermek-konzfekcióból rendelkezésre álló árufedezet ugyancsak ki-
elégíti az igényeket, a zavartalan ellátást azonban akadályozza,
hogy például a téli kabátok szállítását a kért szeptemberi-októbe-
ri határidő helyett csak november végére vállalták a gyárak.

kötött felsőruházati cikkekből a divat hatására mérsékeltebb
forgalomra számítanak. a kereslet ugyanis a női pulóverekről a blu-
zokra, a férfi ingpulóverekről a szövött ingekre, a gyermek tré-
ning öltönyökről a farmer ruházatra tevődik át. 12 százalékkal csök-
kentik a kötöttáru importot, külföldről csak a legdivatoabb hol-
miből hoznak be a választék színesítésére. Laz idén

az alsóruházati cikk-ellátást is csak a kedvezőtlen szállítá-
si ütem nehezíti, a iv. negyedévben azonban már megfelelő kínálatot
ígér a kereskedelem. különösen nagy, a tavalyinál 25 százalékkal
magasabb, forgalomra számítanak férfi ingekből, ezért jugoszláv, ro-
mán, egyiptomi, hongkong-i és kínai ingeket is hoz be a kereskede-
lem. kötött alsóruházati cikkekből összességében kielégítik a ke-
resletet, az összetétel viszont változik: az import eredményeként
javul a pamut fehérnemű kínálat, a szintetikus fehérnemű-választék
azonban - a tavalyinál kisebb tőkésbehozatal miatt - szűkül. ujdön-
sággként pamut és szintetikus fonalból készült frottir női és lány-
ka nadrágokat, pamut-típusu nyomottmintás alsóneműket, atlétatrikó-
kat hoznak forgalomba. megszüntetik a férfi pamutfehérnemű hiányát,
a kereslet teljes kielégítésére a hazai termékeken kívül egyiptomi,
kínai, indiai árukat vásároltak. a női fehérnemű-kínálatot is jó-
nak minősítette a minisztérium, gyermek fehérneműből pedig - akár-
csak a csecsemőruházati cikkekből - maximálisan ki tudja elégíteni
az igényeket a kereskedelem.

bőr lábbeliből nemcsak többet hoznak forgalomba a tavalyinál,
hanem az összetétel is jobban megfelel a keresletnek. a vállalatok
készleteiben kevesebb az elfekvő áru, javítják az idősebb korosztály
igényeit kielégítő lábbelik kínálatát, s igyekeznek megteremteni az
átlagostól eltérő méretű cipők választékát is. az állami cipőipar
néhány termékből - női csizmából, női félcipőből - az irányító
szervek utasítása ellenére export-kötelezettségei miatt nem tudja
kielégíteni a kereskedelmi vállalatok igényeit. a hiányt a szövet-
kezesi iparnál pótolják. bővítik a száraz posztócipő és a vulkanizált
cipő-kínálatot, s jó gyermekcipő-ellátáshoz teremtettek áru alapot.
/mti/

-.-

- 11 -

930g

bb. 12. jobb munkaszervezés számítógép segítségével

vid fm/il cz

1975. szeptember 12.

a nagyberuházások határidőre történő befejezését, az anyag-gazdálkodás és állóeszköz-gazdálkodás megszervezését és zökkenőmentes lebonyolítását segíti az építésgazdasági és szervezési intézet győri területi osztálya a győr megyei állami építőipari vállalatnál, valamint a vas és zala megyei építőipari vállalatoknál. a győri területi osztály számítóközpontja a közelmúltban egy bolgár gyártmányú számítógépet kapott. az új gép hálótér-programjai utmutatót adnak a munkaszervezéshez, s hozzájárulnak ahhoz, hogy adott időben kellő számú munkaerő, és munkagép álljon rendelkezésre az objektumok építésénél. a számítógép- amely négy mágnesszalaggal, négy mágneses lemezegységgel működik, és két gyorsíró berendezés tartozik hozzá -, programjai révén megrövidíti, gazdaságosabbá teszi a beruházásokat és minimálisra csökkenti a különböző munkafázisok közötti holt időt./mti/

--

bb. 13. vad fajokból magas fehérjetartalmu burgonyafajták

vid fm/il cz

1975. szeptember 12.

a burgonyában általában kevés a fehérje. a keszthelyi agrártudományi egyetem kutatói - dr. sárvári istván tudományos osztályvezető irányításával - az utóbbi években azon dolgoznak, hogyan lehet növelni a fehérje arányát az új fajtákban. a kutatók nagy fontosságot tulajdonítanak ennek, mert a burgonya-fehérje minősége egyenlő értékű a husban lévő fehérjével.

a keszthelyi kutatók kísérletei az idén már biztató eredményt hoztak. néhány vadfajból sikerült olyan új burgonya törzset előállítani, amelynek kétszeresére nagyobb a fehérjetartalma, mint a köztermesztésben lévő burgonyának. az új törzs fehérjetartalma megközelítette a babét.

a kutatók genetikai vizsgálata és kisüzemi kísérletei azt bizonyítják, hogy a megfigyelés alatt lévő új törzsek vírusmentesek, általában jobban ellenállnak a betegségeknek, mint a köztermesztésben lévő fajták./mti/

--

- 12 -

gko g

bb. 14. tiszta ivóvíz a mosonmagyaróváriaknak

vid fm/il c

1975. szeptember 12.

mosonmagyaróvárott egy egész városrészt és a közeli levél község lakosságát látja el tiszta, jó ízű vízzel a felújított vízmű. a város vízének magas a vas- és mangán-tartalma, ez tette szükségessé a korszerű szűrőberendezések, vastalanító és mangántalanító tartályok beállítását. a vegyvizsgálatok azt igazolják, hogy az automata-berendezések kitűnően működnek.

a régi vízmű már nem adott kellő mennyiségű ivóvizet a lakosságnak, ezért a rekonstrukció során napi kapacitását 10 ezer köbméterre növelték. a fertőtlenítést két klórozó-berendezés végzi. a felújítással egyidőben 1500 köbméteres víztároló berendezést építettek a gyűjtőkút mellé./mti/

--

bb. 15. ismét képeznek bányaiipari technikusokat veszprémben

vid fm/il cz

1975. szeptember 12.

hosszu szünet után ismét megkezdődött az aknász-technikusok képzése veszprémben. a tatabányai aknászképző technikum ki-helyezett levelező tagozatán 64 vājár kezdte meg tanulmányait. valamennyien a közép-dunántúli szénbányák vállalat és a bakonyi bauxitbánya vállalat dolgozói. az évfolyamot kezdők átlagos életkora 30 év körül van, s valamennyien munkahelyük javaslatára kerültek a technikumba./mti/

--

- 13 -

gko g

bb 16. az omék pénteki eseményei

jf/kg/tm-ju -cz

1975. szeptember 12.

csehszlovákia nemzeti napja

pénteken az omék-on csehszlovákia nemzeti napját rendezték meg. a baráti ország kiállítói a csehszlovák mezőgazdaság, az erdő- és a vízgazdálkodás, valamint a környezetvédelem eredményeit mutatják be színes fotókon, ábrákon. helyet kaptak azok a mezőgazdasági gépek, - közöttük az ismert zator traktor -, amelyet a magyar mezőgazdasági üzemek is sikerrel alkalmaznak. a gépek másik csoportját magyar-csehszlovák szakosítás kooperáció keretében állítják elő.

a nemzeti nap alkalmából rendezték meg a csehszlovák erdészeti és vízgazdálkodási szakemberek találkozóját is a vásáron. ez alkalomból a kiállításra látogatott frantisek hagára, a szlovák szocialista köztársaság erdő- és vízügyi minisztere. a vendégeket a pavilonban zöldruhás, kalapos vadászok kürtszóval fogadták.

/ folyt. köv./

Gazdálkodás

bb 19. a lottó nyerőszámai

tm-ju -cz

1975. szeptember 12.

a sportfogadási és lottó igazgatóság közlése szerint a budapesten megtartott 37. heti lottósorsoláson a következő számokat húzták ki:

27, 28, 46, 49, 73.

/ mti/

--

10.25/ju

- 14 -

10¹⁰ g

bb 17. halálos baleset

gk-ju -cz

1975. szeptember 12.

sárga józsef 20 éves gépkocsivezető, budapesti lakos a ix. kerület soroksári uton a közvágóhidnál levő kijelölt gyalogátkelőhelyen tehergépkocsival halálra gázolta nagy ignác 40 éves gépkocsivezető, budapesti lakos gyalogost. sárga józsef ellen a rendőrség eljárást indított. /mti/

--

bb 18. rendőrségi hírek

tm-ju -cz

1975. szeptember 12.

őzdon az utcán budai zoltán 36 éves büntetett előéletű segédmunkás, helyi lakos zsebkesével többször hasbaszurta haragosát, kiss páál 41 éves segédmunkás, őzdi lakost, aki olyan súlyosan megsérült, hogy kórházba szállítás közben meghalt. a borsod megyei rendőrfőkapitányság budai zoltán ellen előzetes letartóztatásba helyezés mellett indított eljárást.

x x x

baja határában himer istván 26 éves kőműves, bajai lakos személygépkocsiját nem a látási viszonyoknak megfelelő sebességgel vezette, és elgázolta a kerékpárját vele azonos irányban toló horváth Antal 72 éves nyugdíjas, helyi lakost, aki olyan súlyosan megsérült, hogy kórházba szállítás után meghalt. eljárás indult a személygépkocsi vezetője ellen.

zákány község belterületén egy lejtős uton tóth józsef 62 éves egyéni gazdálkodó helyi lakos, lovaskocsijáról leesett, és olyan súlyosan megsérült, hogy kórházba szállítás után meghalt.

lenti községben szabó béla 19 éves asztalos, szentgyörgyvölgyi lakos motorkerékpárral elgázolta tóth páál 67 éves nyugdíjas, helyi lakos kerékpárost, aki a baleset következtében olyan súlyosan megsérült, hogy kórházba szállítás közben meghalt. a körülmények tisztázására vizsgálat indult.

/ folyt. köv./

10.35/ju

- 15 -

10¹⁰ g

:bb 18. / rendőrségi hírek ... 1. folyt./ju

ács község térségében az építés alatt álló autóúton paluska sándor 76 éves nyugdíjas, nagyigmándi lakos figyelmen kívül kerékpározott, és halálra gázolta egy tehergépkocsi.

balatonszéplakon figyelmetlenül a vasuti sineken közlekedett lászló Mihály 59 éves segédmunkás, ^(Szántódi) lakos, és egy személyvonat halálra gázolta.

szécsény és endrefalva között mester rudolf 30 éves technikus, sóshartyáni lakos személygépkocsijával elgázolta a kerékpárját toló oláh Mihály 13 éves tanuló endrefalvai lakost, aki a baleset következtében olyan súlyosan megsérült, hogy kórházba szállítás után meghalt. a baleset okának vizsgálata folyamatban van. /mti/

--

bb 20. Lázár György fogadta az indiai mezőgazdasági és öntözésügyi minisztert

k sl/gk-ju -cz

1975. szeptember 12.

Lázár György, a minisztertanács elnöke pénteken hivatalában fogadta dzsagzsivan ram indiai mezőgazdasági és öntözésügyi minisztert. a szívélyes légkörű eszmecsereén részt vett dr. román Pál mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszter, dégen Imre államtitkár, az országos vízügyi hivatal elnöke és k.p.s. menon, az indiai köztársaság budapesti nagykövete. /mti/

--

bb 21. enyhe lefolyású tömeges fagylaltmérgezés hajdudorogon

vid/fm-ju -cz

1974. szeptember 12.

tömeges - de enyhe lefolyású - fagylaltmérgezés történt csütörtökön hajdudorogon. az áfész bocskai expresszójában vásárolt és fogyasztott fagylaltól megbetegedett 32 általános iskolás gyermeket szállítottak be a mentők debrecenbe, a hajdu-bihar megyei tanácsi kórház gyermekosztályára. az elsővizsgálatok alapján megállapították, hogy a fertőzés enyhe lefolyású. pénteken délelőtt dr. Buda László, a kórház főorvosa elmondotta: valamennyi gyermek pénteken már jól érezte magát, s egy-két nap múlva - a bakteriológiai vizsgálatok befejezése után valamennyiüket hazaengedik.

a fagylaltmérgezés ügyében megkezdtek a vizsgálatot. /mti/

--

10.45/ju

-16 -

f e l h a s z n á l h a t ó : 15.00 órától!

bb 22. munkácsy-émlékiállítás békéscsabán

vid/fn-ju -cz

1975. szeptember 12.

pénteken a békéscsabai munkácsy Mihály muzeumban emlékkiállítás nyílt munkácsy halálának 75. évfordulója alkalmából. a tárlaton látható több alkotást a magyar nemzeti galéria, a szegedi Móra Ferenc muzeum és a debreceni Déry muzeum kölcsönözte a kiállítás időtartamára a békéscsabai muzeumnak. a képeken kívül a festőre és családjára vonatkozó dokumentumokat, iratokat is kiállították. /mti/

--

felhasználható 17 órától

bb. 25. gáspárdy sándor kiállítása győrött

vid fm il cz

1975. szeptember 12.

gáspárdy sándor soproni festőművész alkotásából pénteken kiállítás nyílt a győri műcsarnokban. a tárlaton 62 akvarell és olajfestmény szerepel. /mti/

--

felhasználható: 16 óra után

bb. 24. tanár és tanítvány közös kerámiakiállítása kőszegen

vid fm/il cz

1975. szeptember 12.

nagy Gabriella és Hont Erzsébet keramikus-művészek munkáiból kiállítás nyílt pénteken kőszegen, a Zwingerben. a külföldön ismár több kiállításon szerepelt Nagy Gabriella ezúttal fiatal tanítványával, Hont Erzsébettel közösen mutat be lakáskerámiákat, amelyeket szeptember 28-ig tekinthet meg a közönség. /mti/

--

11.30/il

10 130f

- 17 -

felhasználható: 15.00 óra után

bb. 23. egészségügyi szakközépiskolát és kollégiumot avattak székesfehérváron

vid fm il cz

1975. szeptember 12.

pénteken székesfehérváron új, 16 tantermes oktatási intézményt és 570 személyes kollégiumot avattak. a 110 millió forintos költséggel épített új létesítményben egészségügyi szakközépiskola, ápolónőképző, valamint kereskedelmi-vendéglátóipari szakmunkástanuló intézet kezdte meg működését.

a székesfehérvári szakközépiskola egész dunántul számára képez egészségügyi közép-kadereket./mti/

--

bb 26. időjárásjelentés

-ju -cz

1975. szeptember 12.

a meteorológiai intézet jelenti szeptember 12-én, pénteken 13 órakor:

változékony idő

az elmúlt napok derült, száraz időjárását kialakító magas nyomású, leszálló légmozgású zóna a szovjetunió európai területe fölé helyezkedett át. ezzel egyidőben az óceáni levegő egymást követő hullámai, melyek eddig csak európa északi térségét érintették, ismét délebbi pályára kerültek és nyugat-, valamint közép-európa érintésével vonulnak

nyugatról keletre. időjárásunkat a következő 36 óra folyamán az óceáni levegő jelenléte határozza meg, ezért azváltozékony lesz.

hazánkban csütörtökön délnyugaton változóan felhős, máshol jobbára derült idő volt, és az ország nagy részén 10-11 órán át sütött a nap. a hőmérséklet csúcserőke országszerte 21-24 fok között volt. az esti órákban délnyugaton megnövekedett a felhőzet és éjjel körül jelentették az első esőt. a felhőzet fokozatosan az ország középső és keleti részeire is áttért és az esőzóna elérte az észak-keleti részeket. hajnalra 7-15 fokig hűlt le a levegő. a 10 fok alatti hőmérsékleteket északkeletről, a 15 fok körüli értékeket délnyugatról jelentették. a reggel 7 óráig lehullott eső mennyisége egykét kivételtől eltekintve 5 mm alatt maradt. a délelőtti órákban erősen felhős, borult idő volt, több helyről jelentettek újabb esőt. a hőmérséklet 11 órakor a borult, esős részeken csak 15, délkeleten viszont már 22-23 fok körül volt./ folyt. köv./
13.00/ju

- 18 -

vbb 26. / időjárásjelentés 1. folyt./-ju

budapesten csütörtökön a hőmérséklet napi középértéke 16,6 fok volt, a százéves átlagnál 1,2 fokkal alacsonyabb.

ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 15 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 759 mm, gyengén süllyed.

a balaton vizének hőmérséklete siófoknál 11 órakor 20 fok volt.

várható időjárás szombat estig: időnként kissé felszakadozó felhőzet, megismétlődő újabb esővel, néhány helyen zivattal. a mérsékelt változó irányú szél fokozatosan megélénkül és délnyugatra, nyugatra fordul. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet: 10-15, legmagasabb nappali hőmérséklet szombaton: 17-22 fok között.

a duna vízállása: 298 cm.

/mti/

--

bb 27. a belföldi szerkesztőség hireinek jegyzéke szeptember 12-én 13 óráig:

se-ju -cz

1975. szeptember 15.

1. filmtudományi intézet felmérése
2. kooperáció
3. csillagászati hét
4. településtörténeti lexikon baranyáról
5. irodalmi fórum
6. vízügyi munkák a balatonon
7. gazdasági bírság
8. trabant találkozó
9. szabadságvesztés lopásért
10. pályázat
11. a ruházati kereskedelem kínálata
12. munkaszervezés
13. új burgonyafajták
14. idóvíz
15. bányaiipari technikus képzés

/ folyt. köv./

13.05/ju

10/13/75

- 19 -

bb 27. / a belföldi ... 1. folyt./-ju

16. az omék eseményei
 17. halálos baleset
 18. rendőrségi hírek
 19. lottó
 20. Lázár fogadta az indiai minisztert
 21. fagyaltmérgezés
 22. munkácsy-kiállítás
 23. eu. szakközépiskola székesfehérvárott
 24. kerámiakiállítás kőszegen
 25. kiállítás győrött
 26. időjárásjelentés
 27. hírjegyzék
- /mti/

-. -

bb 28. október 1-én megkezdik a tetőszerkezet bontását - decemberig elzárják a csarnokot az utasforgalom elől - tájékoztató a nyugati pályaudvar sorsáról

t kf/gk-ju ie -cz

175. szeptember 12.

két évig tartó több irányú szakértői vizsgálat egyértelmű következtetése alapján lebontják a nyugati pályaudvar csarnokának tetőszerkezetét - jelentette be pénteki sajtótájékoztatóján urbán Lajos, a MÁV vezérigazgatója.

a munkálatokat október 1-én kezdik meg, s előreláthatólag december közepére fejezik be. ez alatt az idő alatt a csarnokot elzárják az utasforgalom elől, a nemzetközi és a távolsági vonatok a külső vágányokon közlekednek, a többi szerelvény pedig a külső állomásokról - rákospalota-ujpestről, rákosrendezőről, angyalföldről, zuglóból, kőbánya-alsóról és józsefvárosból - indul és oda érkezik. a változásokról a MÁV az érintett vonatokon és állomásokon röplakopokon, plakátokon részletesen tájékoztatja majd a közönséget. a tetőszerkezet bontásával egyidőben ideiglenes megoldásként a csarnokbeli vágányok fölé könnyűszerkezetes perontetőt építenek, amit a pályaudvar helyreállítása után másutt majd fel tudnak használni. a tetőszerkezet bontására s a peronépítkezésekre a MÁV mintegy 20 millió forintot fordít.

/ folyt. köv./

13.10/ju

- 20 -

mbb 28. / október 1-én ... 1. folyt./-ju

a nyugati pályaudvar csarnokát - amelyet 1877-ben az Eiffel-iroda tervei alapján építettek - európai műemlékként tartják nyilván, s hazának legjelentősebb ipari műemlék-épülete. az állomáson naponta 100-110 ezer utas fordul meg. biztonságuk érdekében kapott hivatalos felszólítást még 1972-ben a MÁV a pályaudvar egész épületének és tetőszerkezetének felülvizsgálatára. az is indokolta a csaknem száz esztendőes épület ellenőrzését, hogy a metró építkezése - amely két helyen is érinti a pályaudvart - két év múlva eléri a nyugatit, s meg kell győződni arról, hogy régi szerkezetek mennyire bírják a munkálatokkal járó rázkódásokat.

a szakértői vizsgálatot először a MÁV tervező intézet végezte. véleményét, amely szerint a tetőszerkezet tartós teherviselésre, - különösen a téli időszakban, - nem alkalmas, a vizsgálatokba bevont uaterv szakértői, valamint a budapesti műszaki egyetem acélszerkezet-technikai tanszéke is megerősítette. az egymástól független vizsgálatok egyértelmű eredménye alapján döntöttek egyelőre a csarnok héjszerkezetének elbontásáról, jóllehet az idő a háború és a gőzmozdonyok okozta károsodás alapján megviselte a látható és a falba épített tartószerkezeteket is. lévén szó azonban értékes műemlékről, megpróbálják megmenteni az eredeti tartókat, hogy a rekonstrukcióval eredeti állapotában állíthassák helyre a csarnokot. ennek érdekében a MÁV vezérigazgatóság a szerkezet megerősítésére pályázatot hirdetett. viszonylag rövid idő, fél év alatt várnak választ a pályázattól. amennyiben semmiféle megoldást nem találnak a tartószerkezet megerősítésére, akkor azt is elbontják, s helyette hozzá hasonló formájú, a biztonsági és a műemlékvédelmi követelményeknek egyaránt megfelelő korszerűbb, hegesztett tartószerkezetet építenek. bármelyik megoldás mellett döntenek is, a nyugati pályaudvar rekonstrukcióját a környékbeli metró-építkezésekkel egyidőben befejezik. /mti/

-. -

bb 29. munkavédelmi vetélkedő

k sz/s-ju ie -cz

1975. szeptember 12.

pénteken rendezték meg a szot székházában az országos munkavédelmi vetélkedő középöntőjét.

/ folyt. köv./

13.25/ju

- 21 -

bb 29. / munkavédelmi ... 1. folyt./-ju

a szot munkavédelmi propaganda központjának év eleji felhívására az üzemek, vállalatok országsszerte versenyeket rendeztek, összesen mintegy 600 ezer dolgozó részvételével. ezután került sor a megyei döntőkre, amelyek győztesei, az ország 33 legjobb csapata indult a pénteki középöntőben. a versenyzőknek a munkavédelemmel kapcsolatos műszaki és jogi, valamint gyakorlati feladatokat kellett megoldaniuk.

a novemberben megrendezendő országos döntőbe hat csapat jutott, ezt az utolsó fordulót a televízió is közvetíti majd. /mti/

--

bb 30. a nehézipari ágazat féléves munkáját értékelte a nim vezetőinek értekezlete

t sb/gk-ju ie -cz

1975. szeptember 12.

a nehézipari minisztérium vezetőinek értekezlete pénteken értékelte az ágazathoz tartozó vállalatok, gazdálkodó egységek első félévi munkáját. megállapították, hogy a múlt év azonos időszakához viszonyítva a gazdálkodási mutatók döntő többségében fejlődést értek el. a termelés, akárcsak az egész szocialista iparban, a nehézipari ágazatban is 6 százalékkal emelkedett, s ezt csaknem teljesen a termelékenység növelésével érték el. az energiahordozók és a nyersanyagok világpiaci árának jelentős emelkedése a nehézipar gazdálkodását is befolyásolta, s a kedvezőtlen hatások csökkentése érdekében az eddiginél is többet kell tenni a tárca vállalatainak.

az export növelésére - a minisztérium kezdeményezésére - számos intézkedést tettek a vállalatok az év első felében. így a múlt év azonos időszakához viszonyítva a szocialista országoknak 15,5, a nyugati és más tőkés országoknak pedig mintegy 10 százalékkal több terméket szállítottak. ezzel az eredménnyel mégsem lehetnek elégedettek, mert az előző évekhez viszonyítva csökkent az exportszállítások növekedésének üteme. ezért a külkereskedelmi minisztériummal együttműködve újabb lehetőségeket kerestek az export bővítésére, felülvizsgálták a tőkés export árualapot, s az ágazat üzemei vállalatok a tőkés országokban keresett további termékek szállítását.

/ folyt. köv. /

13.30/ju

Td 1420

vbb 30. / a nehézipari ... 1. folyt./-ju

a nehézipari ágazatban az első félévben a termelés 6 százalékkal emelkedett, az energiahordozók és a nyersanyagok világpiaci árának jelentős emelkedése a nehézipar gazdálkodását is befolyásolta, s a kedvezőtlen hatások csökkentése érdekében az eddiginél is többet kell tenni a tárca vállalatainak. az export növelésére - a minisztérium kezdeményezésére - számos intézkedést tettek a vállalatok az év első felében. így a múlt év azonos időszakához viszonyítva a szocialista országoknak 15,5, a nyugati és más tőkés országoknak pedig mintegy 10 százalékkal több terméket szállítottak. ezzel az eredménnyel mégsem lehetnek elégedettek, mert az előző évekhez viszonyítva csökkent az exportszállítások növekedésének üteme. ezért a külkereskedelmi minisztériummal együttműködve újabb lehetőségeket kerestek az export bővítésére, felülvizsgálták a tőkés export árualapot, s az ágazat üzemei vállalatok a tőkés országokban keresett további termékek szállítását.

kedvező eredményeket értek el a nehézipari ágazat vállalatai az anyag- és energiatakarékosságban. az intézkedési terveikben egész évre előirányzott megtakarításnak csaknem 60 százalékát teljesítették az első félévben, s ezen belül az energiahordozók és a nyersanyagok felhasználásával az év első felében elért megtakarítások a legnagyobbak voltak. így reális lehetőség van az éves anyag- és energiatakarékosság előirányzat jelentős túlfelületére. /mti/

szocialista országok között az első félévben a termelés 6 százalékkal emelkedett, az energiahordozók és a nyersanyagok világpiaci árának jelentős emelkedése a nehézipar gazdálkodását is befolyásolta, s a kedvezőtlen hatások csökkentése érdekében az eddiginél is többet kell tenni a tárca vállalatainak. az export növelésére - a minisztérium kezdeményezésére - számos intézkedést tettek a vállalatok az év első felében. így a múlt év azonos időszakához viszonyítva a szocialista országoknak 15,5, a nyugati és más tőkés országoknak pedig mintegy 10 százalékkal több terméket szállítottak. ezzel az eredménnyel mégsem lehetnek elégedettek, mert az előző évekhez viszonyítva csökkent az exportszállítások növekedésének üteme. ezért a külkereskedelmi minisztériummal együttműködve újabb lehetőségeket kerestek az export bővítésére, felülvizsgálták a tőkés export árualapot, s az ágazat üzemei vállalatok a tőkés országokban keresett további termékek szállítását.

bb 31. elutazott szolnokról az ésszt delegáció

vid /m-ju 13.30/ 1975. szeptember 12.

tallinn-szolnok megye ésszt testvérvárosának - négytagú küldöttsége, amely hat napot töltött szolnok megyében, pénteken visszautazott hazájába. a delegáció a megye kereskedelmi és ipari szövetkezeti hálózatát tanulmányozta. /mti/

13.37/ju 1975. szeptember 12. a munkás-parti szövetség testvérvárosának - négytagú küldöttsége, amely hat napot töltött szolnok megyében, pénteken visszautazott hazájába. a delegáció a megye kereskedelmi és ipari szövetkezeti hálózatát tanulmányozta. /mti/



bb 32. gyorsított eljárással nevelik a fenyőfacsemetét - sopronban tanácskozott az mta erdészeti szaporítóanyag terméstartósi albizottsága

vid/fm-ju -cz

1975. szeptember 12.

a magyar tudományos akadémia erdészeti szaporítóanyag terméstartósi albizottsága pénteken sopronban tartotta ülését, és a soproni tanulmányi erdőgazdaságban a helyszínen tanulmányozta a gyorsított fenyőfacsemete-nevelést. a fenyőfamagot tápkockákba rakják és óriási fóliaházakban tenyésztik. a tenyésztési idő így lényegesen megrövidül. ezzel a módszerrel sopronban az idén másfél millió fenyőfacsemetét nevelnek. a csemeték egy részét sopron környékén ültetik ki, de nagy mennyiséget szállítanak belőlük az ország különböző vidékeire.

az albizottság tagjai fertőszentmiklós térségében megtekintették azokat az egy-, két- és hároméves telepítéseket, amelyeket már a gyorsított eljárással nevelt csemetékből hoztak létre. a későbbiek során a soproni hegyvidék kopáros területeit is - ahol korábban kiirtották az értékes fenyveseket - ezzel a módszerrel telepítik újjá.

a soproni tanulmányi erdőgazdaságban alkalmazott új módszernek nagy jelentősége van az ország fenyőfaállományának gyarapításában. a következő években ezzel a módszerrel több ezer hektáron telepítenek fenyveseket. az egykori fenyőerdők felújításán kívül olyan területeken is telepítenek fenyveseket, ahol eddig nem diszlett a fenyőfa. /mti/

--

bb 33. borsod megyei ipari és mezőgazdasági fiatalok találkozója

vid/fm-ju -cz

1975. szeptember 12.

a munkás-paraszt szövetség jegyében, az ipari és mezőgazdasági üzemekben dolgozó fiatalok barátságának elmélyítésére, egymás munkájának, életkörülményeinek megismerésére szervezte meg a kisz borsod megyei bizottsága az iparban és a mezőgazdaságban dolgozó fiatalok első megyei találkozóját.

/ folyt. köv. /

13.45/ju

- 24 -

bb 33. / borsod megyei ... 1. folyt./-ju

a pénteken megkezdődött megbeszélésen több mint tíz üzem - köztük a diósgyőri Lenin kohászati művek, a diósgyőri gépgyár és a borsodi vegyi kombinát - munkásfiataljai és az állami gazdaságok, termelőszövetkezetek növénytermesztői, állattenyésztői, traktorosai vesznek részt.

az első napon a fiatalok tájékoztatást kaptak a xi. pártkongresszus határozataiból adódó feladatokról, továbbá szellemi vetélkedőn és a bükk-hegységben harci turán vettek részt. szombaton az ifjuságpolitika időszerű kérdéseit vitatják meg. /mti/

--

bb 34. több mint ezer hektár vetés borsodban

vid/fm-ju -cz

1975. szeptember 12.

a szokásosnál csapadéksabb nyár és a szeszélyes őszi időjárás a vetés mielőbbi elvégzésére ösztönzi a borsod megyei mezőgazdasági üzemeket. az ország légészakibb szántóföldjein, a bodrogközi részeken kezdték meg a nagy őszi munkát, de vetnek már az alföldi jellegű dél-bükk-i részeken is. a sályi termelőszövetkezet több mint száz hektárnyi árpa vetésével végzett pénteken. a lejtős területen gazdálkodó edelényi alkotmány termelőszövetkezet az idén a tavalyinál nagyobb területen, összesen ezer hektáron termel őszi búzát. pénteken már öt nagyteljesítményű vetőgép dolgozott a nagyüzemi táblákon. a nagyobb termésátlagok elérésére a gazdaságban mintegy harminc százalékban felújított, másodosztályú szaporítású vetőmag kerül a földbe. eddig több mint négyszáz hektáron vetették el az őszi kalászosokat a megyében.

borsodban mind a tsz-ekben, mind pedig az állami gazdaságokban rendelkezésre áll a szükséges vetőmag. a gazdaságok kivétel nélkül mindenütt csávázzák a vetésre kerülő magot, hogy elejét vegyék az utóbbi évek esős időjárása miatt esetleg fel lépő gabonafertőzésnek. /mti/

--

13.55/ju

-25 -

bb. 16. /omék ... 1. folyt./il

a kiállításon folytatódtak a sajtótájékoztatók. dr. Bajor Ferenc, az iparszerű sertéstartó termelőszövetkezetek közös vállalkozásának igazgatója elmondta, hogy már 140 taggazdaságuk van. legfőbb törekvésük elősegíteni a régebbi építésű, ugynevezett szerfás sertéstelepek rekonstrukcióját, miután még jelenleg is ezek a telepek adják a hazai sertésáru nagyobbik hányadát. a rekonstrukcióval további 10-15 évre használhatóvá teszik az épületeket, mégpedig úgy, hogy a felújítási költség csak egyhatoda az új telepek építési szerelési költségeinek.

a korszerűsített épületekben 20-40 százalékkal több állatot helyezhetnek el, és 6-8 százalékkal olcsóbbá tehetik a termelést, tehát a termelőszövetkezetek gazdaságossá tehetik a régi épületek üzemeltetését is.

x x x
/folyt.köv./

bb. 35. új betonkeverő-telep Bodrogkeresztúron - több óvoda, iskola és lakóház épülhet

vid fm/il cz

1975. szeptember 12.

Csehszlovák gyártmányú automata keverőtelep kezdte meg működését a Borsod megyei Bodrogkeresztúron a beton- és vasbetonipari vállalat telephelyén. az új betonkeverő telep - amely óránként harminc köbméter keveréket állít elő - lehetővé teszi a különböző típusú előfeszített gerendák gyártásának növelését. a Bodrogkeresztúri telepen a könnyűszerkezetes csarnokok különböző vázszerkezetei készülnek. ezeket főként óvodák, iskolák és családi házak építésére használják fel.

az új keverőtelep lehetővé teszi, hogy ebben az esztendőben már csaknem hetvenezer folyóméternyi előfeszített gerendát és mintegy hatmillió darab tufabeton falazóblokkot készítsenek. ennyi tufabeton falazóblokk évente mintegy kétezer családi ház felépítésére elegendő. /mti/

--

- 26 -

bb. 36. tizenkettedik tanévét kezdte meg a Borsod megyei vezető- és szervező-továbbképző iskola

vid fm/il cz

1975. szeptember 12.

tizenegy esztendő alatt mintegy hatezer közép- és felsőszintű vállalati vezető továbbképzését oldotta meg a Borsod megyei vezető- és szervező-továbbképző iskola. a nagyobb vállalati önállóság a különböző szintű vezetőkkel szemben nagyobb követelményt támasztott, ezért a Borsod megyei pártbizottság kezdeményezésére miskolcon 1964 őszén létrehozták a vezető-továbbképző iskolát.

az elmúlt években az iskolában számos fontos „tantárgy”-at oktattak. többek között foglalkoztak a döntés-előkészítéssel, az információrendszerrel, valamint az ember és a termelés-szerkezet kapcsolatával.

a most megkezdődött 1975-76-os oktatási évadban új „tantárgy”, is szerepel: a vállalati veszteségek feltárásával foglalkozó ésszerűsítés, amely fontos kulcsa a termelés és a gazdálkodás racionalizálásának. /mti/

--

felhasználható: 18.00 órától

bb. 37. szocialista brigádklub Nagybátonyban

vid fm/il cz

1975. szeptember 12.

a Nógrádi szénbányák Nagybátony körzetében működő négy akna-üzemében mintegy kétszáz szocialista brigád dolgozik. a Nagybátonyi bányász művelődési házban pénteken megalakult a szocialista brigádklub, amelynek célja, hogy segítse a kulturális vállalkozások teljesítését, hozzájáruljon a bányamunkások szabadidejének változatos, tartalmas eltöltéséhez. /mti/

--

- 27 -

Támas

bb. 38. elhunyt bencze istván

tm/zs/il cz

1975. szeptember 12.

a párt és a munkásmozgalom régi harcosa, a szocialista hazáért érdemrend kitüntetettje, 70. éves volt. hamvasztás utáni bucsuztatása szeptember 16-án, kedden délután 15 órakor lesz a megyeri uti temetőben.

mszmp 13. ker. bizottsága.

/mti/

--

bb. 39. szolidaritási gyűlés szolnokon

vid fm/il cz

1975. szeptember 12.

az antiimperialista szolidaritási akció keretében pénteken szolnokon, a máv kórházban gyűlést tartottak az egészségügyi dolgozók. sarkadi istván, az országos béketanács nemzetközi osztályának vezetője beszélt arról a világméretű mozgalomról, amely kibontakozott a fasiszta elnyomás alatt sínylő chilei nép támogatására és a szabadságukért küzdő népek megsegítésére. /mti/

--

bb. 40. bányamentők a lyukói „tüzfészekben,”

vid fm/il cz

1975. szeptember 12.

a borsodi szénbányák lyukói üzemében keletkezett bányatűz ellen több mint egy hete nagy körültekintéssel, tervszerűséggel irányított és fegyelmezetten végrehajtott védekezés újabb eredményre vezetett.

mint arról hirt adtunk, az eddig ismeretlen okból a déli kettes főszállító vágatban keletkezett tüzfészekkel szomszédos vágatokat gátakkal zárták el, hogy ne kapjon oxigént, s ezzel megakadályozták a tűz tovaterjedését.

/folyt.köv./

TBM²⁵

- 28 -

bb. 40./bányamentők folyt./il

a mecseki- és a tatabányai szénbányától érkezett speciális felszereléssel ellátott két bányamentő raj csütörtökön már az egyik szomszédos vágatból megközelítette a tűz helyét. felderítésük nyomán tették meg a szükséges intézkedéseket és a vízzel történő oltáshoz csővezetékot fektettek le, a megközelítő vágatot pedig „kiszellőztették.” a széleskörű biztonsági intézkedések végrehajtása után a déli kettes melletti vágatból a tűz helyét „hátról,” a fronthomlok felől megkerülve, pénteken a bányamentő osztagok behatoltak a „tüzfészekbe,”

a mintegy háromszáz méter mélyégben lévő főszállítóvágat a hatalmas közetnyomás miatt összenyomódott, azt most a bányamentőknek kell helyreállítani. a megrongált vágatot th-gyűrűk helyett ideiglenes ácsolattal látják el, hogy a munka gyorsabban haladjon. közben a „lappangó,” tüzfészeket, amelyek a beáramló levegőtől felparázslódnak, vízzel locsolják, majd pedig a szénfalról levágatot kel ideiglenesen, később pedig a termeléshez véglegesen átépíteni. a legteljesebb biztonsági intézkedések mellett végzett munkán kilenc borsodi, valamint a tatabányai- és a mecseki szénbányák egy-egy bányamentő raja dolgozik egymást váltva. eddig több mint öt méterre hatoltak be a „tüzfészekbe,” /mti/

--

:bb 41 . „ auróra, 75,, - irodalmi vetélkedő veszprémben

vid/fm-ju -cz

1975. szeptember 12.

veszprémben, a dimitrov művelődési központban pénteken megkezdődött az „auróra, 75,, címmel megrendezett színjátészó és versmondó verseny területi döntője. az amatőr művészeti együttesek e rangos vetélkedőjét a balassagyarmati városi tanács kezdeményezésére a szovjet-magyar barátsági társaság, a kisz központi bizottsága és a népművelési intézet rendezte meg azzal a céllal, hogy eredeti orosz irodalmi műveket és feldolgozásokat mutassanak be a hazai irodalmi színpadok és művészeti csoportok.

a pénteki programban a székesfehérvári corvina irodalmi színpad, a seregélyesi dr. münnich ferenc művelődési ház gyermek-színpada, a sümegi petőfi sándor irodalmi színpad, a veszprémi aréna együttes és a keszthelyi auditorium iv. egyetemi színpad szerepelt. /mti/

--

14.15/ju

- 29 -

16⁰⁰

bb 42. / ismét megnyitották a jókai mót emlékmuzeumot balatonfüreden

vid/fm-ju -cz

1975. szeptember 12.

balatonfüreden, pénteken ismét megnyitották a jókai mór irodalmi emlékmuzeumot. a „jókai és a balaton,, című állandó kiállításon - amelyet szász andrás, a veszprém megyei tanács elnökhelyettese nyitott meg - az íróval kapcsolatos számos irásos és tárgyi dokumentum látható. a muzeumban őrzik jókai egykori íróasztalát, levélmérlegét, tolltartóját és egy díszes kidolgozású ezüst tollát, amelyet kolozsvári olvasóitól kapott az „erdély aranykora,, című regénye megjelenése után. a rákóczi-induló és a szózat hangjai hallhatók ismét zenélő órájából, s bemutatják azt a tulipános ládát, amelyet a révkomáromi iparos tanulók ajándékoztak neki 1881-ben. /mti/

--

bb 43. tanévnyitó a szegedi orvostudományi egyetemen

vid/fm-ju -cz

1975. szeptember 12.

a szegedi egyetemek dugonics-téri központi épületének aulájában pénteken tartották meg a szegedi orvostudományi egyetem tanévnyitóünnepségét, az eseményen jelen voltak csongrád megye és szeged város párt- és állami vezetői, valamint az egészségügyi és az oktatási minisztérium képviselői.

a résztvevőket dr. petri gábor professzor, az intézmény rektora köszöntötte, majd értékelte az elmúlt tanév munkáját és ismertette a soronkövetkező feladatokat.

a tanévnyitón külön köszöntötték az első éves hallgatókat, továbbá az intézményben tanuló mintegy százötven külföldi fiatal, majd gyémánt- és aranydiplomák, és egyéb kitüntetések átadására került sor. /mti/

--

14.25/ju

- 30 -

16⁰⁵

bb 44. üzemi tárlatok a hajduságban

vid/fm-ju -cz

1975. szeptember 12.

ez évben ötödik alkalommal szervezte meg a szakszervezetek hajdu-bihar megyei tanácsa és a képzőművészek kelet-magyarországi területi szervezete a hajdusági üzemi tárlatokat. hajdusági festők, szobrászok, grafikusok alkotásai-ból rendeznek kiállításokat a gyárakban, vállalatoknál, személyesen bemutatkoznak a művészek, s kritikusok tartanak előadásokat és tárlatvezetést. az ötödik sorozat első kiállítását a debreceni 6. számú volán vállalat klubtermében nyitották meg, ahol 16 hajdu bihar megyében élő képzőművész 29 alkotását tekinthetik meg az érdeklődők. /mti/

--

bb 45. textilipari ankét a dh-munkarendszer elterjesztéséről

t ol/gné-ju ie -cz

1975. szeptember 12.

a magasabbfoku szervezettség érdekében szélesíteni kell a dh munkarendszert a textiliparban is - állapították meg a pamut-, a gyapju-, a len-, kender- és a selyemipar igazgatóinak, szakszervezeti titkárainak a dolgozz hibátlanul munkarendszerrel foglalkozó pénteki ankétján, amelyet a könnyűipari minisztérium a textilipari dolgozók szakszervezetével közösen rendezett.

dr. bakos zsigmond miniszterhelyettes bevezető előadásában rámutatott: a minisztérium vezetése az 1973-ban kiadott irányelveken túl számos intézkedést tett a munkarendszer elterjesztésének elősegítésére. az alkalmazás módszereiről utmutatót, tájékoztató füzeteket adott ki, életre hívta a dh-tanácsadó szolgálatot, tanfolyamokat, tapasztalatcsere konferenciákat szervezett és a vezetőképzés tematikájába is felvette a dh-munkarendszer oktatását.

hangsúlyozta: a műszaki, gazdasági, szervezési, nevelési és mozgalmi elemek összefüggő rendszerét jelentő dh bevezetése olyan összetett feladat, amely mélyrehatóan érinti a vállalatok, szövetkezetek irányítási koncepcióját, magán foglalja a hibák, és veszteségforrások feltárását, elhárítását és megelőzését, s mint ilyen, nem kampány a textiliparban sem, ahol - mint példaként említette - az anyagköltség egy, százalékos csökkentése mintegy 185 millió forint megtakarítást jelel, a termelékenység egy százalékos növekedése pedig 1400 dolgozó foglalkoztatását heyesitheti. mindez változatlan létszám mellett mintegy 387 millió forint értékű, csaknem 12 millió négyzetméter pamut-, vagy 2.5 millió négyzetméter gyapjuszövet többlettermelésének felel meg.

/ folyt. köv./

14.35/ju

- 31 -

16¹⁰

ehhez azonban az szükséges, hogy minden egyes munkás a gép kiszolgálójából a szó szoros értelmében alkotó emberré váljon, magáévá tegye a minőségjavító, költségcsökkentő intézkedéseket, a magasabbfokú belső szervezettség ügyét.

a textiliparban eddig a vállalatok 26 százalékánál alkalmazták a dh-munkarendszert, további 22 százalékuk pedig már megkezdte a bevezetés előkészületeit, a termelőegységek jó része azonban mégcsak a tájékoztatói szakaszban tart. a legtöbb eredményt a magyar selyemiparnál, a pamutfonóipari és a pamutnyomóipari vállalatnál, az újpesti gyapjuszövőgyárban, a richards finomposztógyárban és a lakástextil vállalatnál tudják felmutatni.

a korreferátumok során dr. kerényi istván vezérigazgató-helyettes arról számolt be, hogy a magyar selyemipar vállalat soproni szövőgyárában, ahol 1972-ben tették meg a dh-munkarendszer bevezetését célzó első intézkedéseket, az idén befejeződik a kísérleti szakasz. már a hiba- és a veszteségforrások feltárását követő menetközbeni intézkedéseket is jelentős termelés-, és termelékenységnövekedés és minőségjavulás követte. a jó tapasztalatokra alapozva a vállalat a múlt év közepén további 4, az idén pedig 5 másik gyárban tett intézkedéseket a dh bevezetésére. sopronban már befejeződött a hibák okainak elemzése is, s teljes, illetve részleges megszüntetésükről intézkedtek. a kísérleti szakaszban egyesítették a technológiai és a gyártási ellenőrzést, kidolgozták a generálási gépcsere-tervet, megszüntették a hulladék megengedhető legmagasabb szintjét. ma már a soproniak a termelőberendezések gépészeti- és technológiai megengedhető legmagasabb fordulatszámával dolgoznak. jövő év elejétől a soproni szövőgyárban a kiteljesedett dh-rendszer jellemzi majd az egész irányítási és termelési folyamatot. 1976. január 1-től „életbe lépnek”, azok a célkonceptiók is, amelyek alapján kitűzték a gyárakra „szabott”,

fő feladatokat; az óbudai kikészítőben például a költségcsökkentést, a tolnai fonóban a feleslegessé vált munkahelyek és műveletek kiiktatását, az agrár szövőgyárban pedig a láncc- és vetülékfonalak minőségének javítását.

a további korreferátumok is sok figyelemreméltó tapasztalatot tártak az anket résztvevői elé, akik közül többen járultak hozzá hasznosítható javaslatokkal, észrevételeikkel a tanácskozás sikeréhez. /mti/

..-

16¹⁵

t pr/szs/il cz

1975. szeptember 12.

martin dzur hadseregtábornok, a csehszlovák szocialista köztársaság nemzetvédelmi minisztere - aki katonai küldöttség élén, hivatalos baráti látogatáson tartozkodik hazánkban - pénteken a magyar néphadsereg egyik dunántúli kiképző bázisára látogatott. a vendégeket elkísérte czinege lajos vezér ezredes, honvédelmi miniszter, oláh istván altábornagy, honvédelmi miniszterhelyettes, a magyar néphadsereg vezérkari főnöke, valamint a tábornoki kar számos tagja.

katonavendégeinket a bázison pap jános, a veszprém megyei pártbizottság első titkára, az országgyűlés honvédelmi bizottságának elnöke és móroczi lajos vezérőrnagy fogadta. martin dzur és kísérete tájékozódott a kiképzési rendszerről, az elméleti, gyakorlati követelményekről, megismerkedtek azokat a berendezéseket, amelyek hozzátartoznak a korszerű kiképzés eszköztárához. s hogy az elméletben elsajátítottakat katonáink jól hasznosíthatják a gyakorlatban is, arról a vendégek rögtönzött harcászati bemutatón győződhetek meg.

indulási parancs harsant, harckocsik, súlyos acélmonstrumok vágtak át uttalan utakon, el-eldörrent lövegük, s a feltételezett ellenségre, - álló és mozgó célokra - hosszú sorozatokat kopogott gépfegyverük. a magasrangu csehszlovák katonák tulajdonképpen egy megerősített ellenséges védővonal áttörésének legfontosabb mozzanatait láthatták, így azt is, amikor lövész alegységek bontakoztak harchoz, s a terep adta lehetőségeket védelmi felhasználva küzdöttek le betonfalat és drótakadályt, szakadékot és bonyolult ároklabirintust. a tüzérségi párbaj elcsitultával - harckocsik, páncélozott szállítójárművek tűzfedezete alatt - megindult a roham. az akadályok csak rövid ideig tartották fel a katonákat, akik széles szakadékon is átkeltek, csigák kötelek kerültek elő, s a mélység fölött átívelő acéldróton érték el a tulpartot.

a csehszlovák katonavendégek elismeréssel nyilatkoztak a látottakról. martin dzur hadseregtábornok és kísérete ezt követően az egyik dunántúli repülőegység életével ismerkedett. /mti/

16²⁰

..-

- 33 -

bb. 47. sarlós istván látogatása somogy megyében

vid fm/il cz

1975. szeptember 12.

sarlós istván, az mszmp politikai bizottságának tagja, a hazafias népfront országos tanácsának főtájtára kétnapos látogatást tett somogyban. a vendéget csütörtökön délelőtt kaposvárott varga péter, megyei pártbizottság első titkára, böhm józsef a megyei tanács elnöke, kocsis lászló, a megyei népfront bizottság elnöke és varga károly, a megyei népfrontbizottság titkára fogadta. sarlós istvánt a megyei pártbizottságon a megye és a város párt-, tanács-, és népfront vezetői tájékoztatták somogy helyzetéről.

sarlós istván délután varga péternek, a megyei pártbizottság első titkárának, valamint deák ferencnek, a városi pártbizottság első titkárának társaságában felkereste a kaposvári villamossági gyárat, ahol horváth attila igazgató ismertette a gyár munkáját. az üzem megtekintése után sarlós istván beszédet mondott a gyár nagytermében megrendezett munkásgyűlésen.

a politikai bizottság tagja pénteken marcaliban utazott ahol király ferenc a marcali járási pártbizottság első titkára tájékoztatta a járás helyzetéről. ezt követően a vendég megtekintette a budapesti mechanikai művek marcali gyárának kondenzátor üzemét. a kétnapos somogyi látogatás utolsó állomása a két-helyi aranykalász termelőszövetkezet volt, ahol mohácsi barna elnökhelyettes tájékoztatója után sarlós istván megtekintette a gazdaságot./mti/

--

bb. 52. kitüntetés

k ol /ie/il cz

1975. szeptember 12.

a népköztársaság elnöki tanácsa eredményes munkája elismerésül a munka érdemrend arany fokozata kitüntetésben részesítette lakner kálmánt, a papíripari vállalat dunaujvárosi gyárának igazgatóját. a kitüntetést sárosi sándorné miniszterhelyettes adta át./mti/

--

- 34 -

bb. 51. 132 uj könnyüipari üzemérmök

i ol/mm/il cz

1975. szeptember 12.

a következö hetekben 132 uj üzemérmök kerül a könnyüipari vállalatokhoz, szövetkezetekhez. az uj diplomások pénteken vették át az üzemérmöki oklevelet a könnyüipari műszaki főiskolán dr. vámos györgy igazgatótól. a főiskola öt szakágban, a textil a bőr-cipő- a ruha a papír és a nyomdaipar részére képez üzemérmököt./mti/

--

felhasználható: 18 óra után

bb. 49. swierkiewicz róbert kiállítása dunaujvárosban

vid fm/il cz

1975. szeptember 12.

dunaujvárosban, az uitz béla kiállítási teremben pénteken megnyílt swierkiewicz róbert grafikusművész tárlata. a kiállítást bán andrás költő nyitotta meg./mti/

--

bb. 48. dzsessz-napok debrecenben

vid fm/il cz

1975. szeptember 12.

pénteken debrecenben, a zenei klubban megnyitották a harmadik alkalommal megrendezett debreceni dzsessz napokat. a kétnapos program első rendezvényeként európai fesztiválokön készült eredeti felvételeket mutattak be a résztvevöknek. a tavalyi dzsessz napokról készült képekből a csokonai színházban kiállítást nyitottak, este a csokonai színházban hangversenyt rendeztek magyar és lengyel együttesek fellépésével./mti/

--

- 35 -

1635

1630

bb 50. munkában a szüretelő gépek az alföldi szőlősökben
vid

fm bh -cz

1975. szeptember 12.

a duna-tisza közti homokvidék szőlőültetvényein korai szüretet diktál a mostoha időjárás. a szokottnál két héttel korábban kezdődött meg a nagyszüret, s szeptember második felére várják a csucs-idényt. a lehetőségekhez mérten már most gyorsítani kell a betakarítás ütemét, mert különben rothad a szőlő. az állami gazdaságok ültetvényein munkába álltak a szüretelőgépek és a kézi szedők. a bajai állami gazdaság vaskuti vörösbort termő kertészetében napok óta a kadarkát és a kékfrankost ,, vereti,, a gép , másutt az ezerjót ,, kombájnnal,,-ják.

a középmagyarországi pincegazdaság telepein is megkezdődött a mustforgalom, s beindultak a feldolgozó gépek./mti/

..-

bb 53. befejeződtek a magyar-brit építésügyi együttműködési tárgyalások reginald freeson nyilatkozata

t sb gk ie bh -cz

1975. szeptember 12.

közös nyilatkozat aláírásával fejezték be a magyar-brit építésügyi együttműködési tárgyalásokat, amelyeket szeptember 7-12 között tartottak budapestben bondor józsef építésügyi és városfejlesztési miniszter és reginald freeson brit lakás- és építésügyi miniszter vezetésével. a megbeszélések tulajdonképpen januárban kezdődtek, amikor bondor józsef a brit kormány meghívására látogatást tett az egyesült királyságban. a budapesti találkozón rögzítették az építésügyi együttműködés és információcsere legfontosabb témáit. eszerint mindkét fél kölcsönösen érdekelt az építő- és építőanyagipar műszaki fejlesztésében, fontos új módszerek tapasztalatainak kicserélésében. hasznos információcserére nyílik lehetőség az építésügyi irányítás, a lakáspolitiká, az építésügyi kutatás, a területrendezés, a környezetvédelem és a műemlékvédelem új és gazdaságos módszereinek megismerése és alkalmazása érdekében is.

reginald freeson a tárgyalások befejeztével elutazott budapest-ről. a ferihegyi repülőtéren bondor józsef bucsúztatta. ott volt john wilson, nagy-britannia budapesti nagykövete is.

/folyt. köv./

- 36 -

13.35 bh

1640

bb 53. /befejeződtek ... folyt./ bh

elutazása előtt reginald freeson nyilatkozott a tárgyalások eredményeiről. hangsúlyozta, hogy a budapesti megbeszélések legfontosabb eredménye az a témafelsorolás, amelyben mindkét fél lehetségesnek és kívánatosnak tartja az együttműködést. az urbanizációban anglia rendelkezik történelmileg a legmesszebb visszanyúló tapasztalatokkal, s így sok olyan információval, kísérleti eredménnyel, módszerrel szolgálhat a magyar partnernek, amelyet értékelve jól hasznosíthat a városiasodás gondjain gyorsabb megoldásában. a lakásépítésben is számos lehetőség kínálkozik az együttműködésre, amely tulajdonképpen megkezdődött már kezshelyen, a wimpey cég ,, no-fines,, technológiai módszerével felépített 16 lakásos kísérleti lakóház átadásával. ugyanakkor a magyarországi látogatás alkalmat nyújtott a brit szakembereknek is sok korszerű építési módszer megismerésére. különösen mély benyomást tett rájuk a magyar műemlékvédelem magas műszaki színvonala, s e nemzeti értékek gondozásának kiterjedt arányai is elismerést keltettek. reginald freeson kijelentette, hogy a budavári palota helyreállításának befejezésével nemcsak Magyarország, hanem egész európa jelentős értékkel gazdagodik./mti/

..-

bb 54. vetik a búzát, a kukorica betakarításának 92 százalékát gépesítették bács-kiskunban

vid fm bh -cz

1975. szeptember 12.

megsokszorozódott az őszi tennivaló bács-kiskun megye mezőgazdaságában. a szántóföldeken a kukorica, a cukorrépa, a burgonya és a napraforgó betakarítása köti le a kézi és a gépiert. a teljes erőgépparkot foglalkoztatja az őszi szántás és vetés. ezzel egyidőben mintegy 300 000 hektárnyi területen halad a szerves- és műtrágyázás. az időjárás az őszi betakarítókat sem kiméli: a gyakori esőtől felázott talajokon küzdelmes a munka, s hiányzik a napfény. a gazdaságok biznak technikai felkészültségben: az idén a nagyüzemi kukoricaföldeken a termés 92 százalékát kombájn takarítja be. a megnövekedett cukorrépa-termőterületről 75 százalékban gép szedi fel a répát. a felszabadult földek megmunkálása folyamatos, s a megülepedett talajokon vetik a búzát./mti/

..-

- 37 -

15.40 bh

1645

bb 55. nemzetközi szemész-konferencia székesfehérvárott

vid fm bh -cz

1975. szeptember 12.

hazai és ndk-beli szemészorvosok részvételével kétnapos nemzetközi konferencia kezdődött pénteken székesfehérvárott a kancsalság megelőzéséről, gyógyításáról. a tanácskozás célja, hogy a hazai szemészek megismerkedjenek ennek a gyakori szembetegségnek a legújabb gyógyítási, megelőzési módjaival.

a kancsalság általában egy öt éves korban alakul ki, de figyelmes szülők gyermekükön már fél éves korban felfedezhetik ennek jeleit. ha ilyenkor rögtön orvoshoz viszik, egy éves korban már szemüveget kap a gyermek, s így rövid idő alatt sikerül korrigálni a szemrendellenességét. a cél az, hogy minél kevesebb kisgyermeken kelljen

műtétet végezni.

a konferencia résztvevői javasolták, hogy amennyiben erre meglesznek az anyagi és személyi feltételek, vezessék be a szemészeti szűrővizsgálatot, erre fél éves korban kerülne sor; a vizsgálat során ,, kiszűrnék,, a kancsal gyerekeket, s azonnal megkezdendék kezelésüket./mti/

-. -

bb 56. török a kukoricát szabolcsban

vid kz bh -cz

1975. szeptember 12.

szabolcs-szatmár megye mezőgazdasági nagyüzemei a múlt év azonos időszakához képest mintegy 8-10 napos előnyt szereztek a betakarítási munkákban. a burgonyának már körülbelül a felét felszedték. raktárban van a fehér alma, általánosan szedik a jonatánt. a cukorrépának 10-12 százalékát kiásták és elszállították -egy-két gazdaság már végzett is ezzel a munkával. a megye homokosabb területű szövetkezeteiben napok óta szedik a napraforgót és megkezdték a kukorica betakarítását is.

ugyancsak jó ütemben halad az őszi kalászosok talajelőkészítése és vetése. a vetésre kijelölt 106 000 hektárnak a hatvan százalékán készítették el a magágyat és ennek 10-12 százalékát be is vetették. számos szövetkezetben befejezték az őszi árpa és a rozs vetését. sok helyen vetik a búzát is. a záhonyi lenin termelőszövetkezetben nyújtott műszakban dolgoznak a vetőgépek, hogy mielőbb földbe kerüljön a mag. szakemberek véleménye, hogy a megye gazdaságaiban az eddiginél is nagyobb szervezettséggel dolgoznak./mti/

-. -
- 38 -

1555 bh

16/0

bb.57. nemzetközi fao tanfolyam erdészeknek

kf/zsu/fie/fé -cz

1975.szeptember 12.

az ensz élelmezésügyi és mezőgazdasági szervezete, a fao augusztus 25- szeptember 12. között továbbképző tanfolyamot és tanulmányutat szervezett hazánkban. a fao magyar nemzeti bizottsága rendezésében a világ minden részéről magyarországra érkezett szakemberek megismerkedtek az erdészeti termőhely-feltárás és értékelés, valamint a földhasznosítás módszereivel, technológiáival és rendszerével. a tanfolyam és tanulmányut befejeztével dr. madas andrás mezőgazdaság- és élelmezésügyi miniszterhelyettes pénteken fogadta a nemzetközi rendezvénysorozat résztvevőit./mti/

-. -

bb.58. a szekszárdi szüreti napok felhasználható: 19 óra után!

vid-fm/fé -cz

1975.szeptember 12.

szekszárdon pénteken megkezdődtek a hagyományos szüreti napok. ebből az alkalomból több érdekes kiállítás nyílt a városban: a szőlészeti-pincészeti eszközök és más mezőgazdasági szerszámok szabadtéri bemutatója az országos madárkiállítás- amelyen a hazaiakon kívül jugoszláviai tenyésztők is bemutatják különleges példányaikat, - továbbá a szekszárdi megyei levéltárban ,,élt-e háryjános?,, címmel megrendezett dokumentumkiállítás, és széky piroska grafikusművész ,,variációk a háryjános-témára,, című tárlata.

a szekszárdi szüreti napok megnyitó ünnepségét este a babits mihály megyei művelődési központban tartották meg./mti/

-. -

bb.59. tanáravató pécsett

vid-kz/fé la

1975.szeptember 12.

a pécsi tanárképző főiskola disztermében tanáravató ünnepélyt rendeztek pénteken. dr.tihanyi jenő főigazgató helyettes a levelező tagozaton végzett 362 hallgatónak nyújtotta át a diplomát. a szaktanári képesítést szerzett pedagógusok szerte a dunántulon tanítanak./mti/

16.00/fé

-. -
-39-

1700

bb.60. miként „izlelnék”, szabályoznak és közvetítenek a sejtek
- neurobiológiai tanácskozás tihanyban

vid-kz/fé la

1975.szeptember 12.

ti hanyban, a magyar tudományos akadémia biológiai kutató intézetének szervezésében szeptember 8 és 12 között tartották meg immár harmadik alkalommal a nemzetközi neurobiológiai tanácskozást. a tihanyi rendezvényen a 12 országból érkezett tudományos kutatók, a hazai szakemberekkel együtt 46 előadást tartottak. valamennyi az egyes idegsejtek működésével, viselkedésével foglalkozott, amelyet a csigák sejtjein, mint modelleken, figyelhettek meg. az egyetlen sejt vizsgálata során számos, eddig még ismeretlen jelenség magyarázható meg, ezek közül az idegsejt szabályozó szerepével foglalkoztak elsősorban.

a tanácskozáson igen nagy érdeklődést váltott ki többek között p.g.kosztjuk akadémikusnak, a kijevei élettani intézet igazgatójának előadása. arról számolt be, hogy intézetükben sikerült egy-egy működő idegsejtet izolálni oly formában, hogy az más sejtrel nem kapcsolódott, s így a különböző anyagok hatását, a sejt működését annak természetes állapotától elszakítva is vizsgálhatták. s.rózsa katalin, a biológiai tudományok doktora a tihanyi biológiai intézetben végzett kutatásai alapján arról számolt be, hogy a szív működését miként befolyásolja az egyes sejtek működése, valamint a szív működése miként hat az egyes sejtek tevékenységére. jahan parwar amerikai kutató arról beszélt, hogy az idegsejtek miként tesznek különbséget az izütek között, s egy sejt szintjére vetítve, milyen jelenségek játszódnak le, amíg például egy állat eldönti, hogy táplálékát megeszi, avagy nem.

a száj ízérző sejtjeinek reagálásával és ezeknek a központi idegrendszerre történő hatásával foglalkozott előadásában dr.salánki jános, a tihanyi biológiai kutató intézet igazgatója. szó volt még az előadásokban arról, hogy az egyes sejtek miként vesznek részt a hormonális szabályozásban és beszámoltak a sejtek között közvetítő kémiai anyagok legújabb feltárt tulajdonságairól is.

a négynapos tanácskozás g.a.kerkut angol tudósna, a southangtoni élettani intézet igazgatójának zárszavaival fejeződött be./mti/

--

16.15/fé

-40-

1405

bb.61. pénteken budapestre érkezett

tm/zs/fé la

1975.szeptember 12.

pjotr guszjev, az oszszszk érdemes művésze, a leningrádi zeneművészeti főiskola koreográfusképző tanszakának vezető tanára, aki az október 17-én felújításra kerülő csipkerózsika balettet tanítja be az operaház balett-együttesének./mti/

--

bb.62. szakmunkásképző oktatók kitüntetése

1kf/s/fé la

1975.szeptember 12.

a szocialista szakmunkásképzés bevezetésének 25. évforduló alkalmából rüdönyi károly közlekedés- és postaügyi miniszter pénteken kitüntette a közlekedési és a hírközlési szakmunkásképző intézetek, tanműhelyek kiválóan dolgozó pedagógusait, szakoktatóit. öten „a közlekedés kiváló dolgozója”, kitüntetésben, öten miniszteri dicséretben részesültek./mti/

--

bb.63. ludi romani gorsiumban

vid-fm/fé la

1975.szeptember 12.

antik római játékok színhelye lesz három napig a táci gorsium: hazánk legjelentősebb rómaikori ásatásának színhelyén pénteken megkezdődött a ludi romani rendezvénysorozata. a program a pannoniai városok diákjainak irodalmi bemutatójával kezdődött, amelynek keretében a székesfehérvári vasvári pál gimnázium irodalmi színpada arisztophanész nőuralom című vígjátékát, a színház- és filmművészeti főiskola hallgatói pedig „mepomenéhoz”, címmel görög és latin szerzők műveiből készült összeállítást mutattak be.

a ludi romani programja szombaton és vasárnap a győri kisleludy színház társulatának ősbemutatójával folytatódik. a győri művészek plautus „a bögre”, című vígjátékát mutatják be./mti/

--

16.20/fé

-41-

1410

bb 16. /az omék ... 2. folyt./ bh

a mezőgazdasági kiállítás utolsó nemzetközi sajtótájékoztatóját tartották meg a szovjet pavilonban, ahol z.sz. beljajeva, a szovjet kiállítás igazgatója elmondotta, hogy a kétezer négyzetméteren megrendezett bemutatón 56 élelmiszeripari vállalat állította ki termékeit. tíz- és tizezrek tekintették meg a szovjet kiállítás szenzációját, az űrhajós ételt, amelyet Magyarországon először láthattak az érdeklődők és azt a cigarettát, amelyet a közös szovjet-amerikai űrkisérlet alkalmából bocsátottak ki és amely fele-fele arányban tartalmaz szovjet, illetve amerikai dohányt. a magyar ipari szakemberek érdeklődéssel tanulmányozták azokat a szűrt gyümölcsöket, amelyek 10 százalékos hígítás után több év múlva is a friss gyümölcs ízét adják. a kiállításon számos díjat nyertek a szovjet mezőgépek, például a Magyarországon először bemutatott traktortípusok, közöttük a dt-75 b. először vitték külföldi bemutatóra a nagyüzemi baromfikeltető gépet, amellyel évente 90 ezer tojást keltethetnek ki. a szovjet bemutatón kiállított gépeket a magyar vállalatok megvásárolják.

a prometheus tüzeléstechnikai vállalat tevékenységéről sajtótájékoztatót számolt be dr. rapp tamás igazgató, s mint elmondotta, a vállalat szolgáltatásai között szerepel az olaj- és földgáz blokkok rendszeres ellenőrzése, tüzeléstechnikai beszabályozása. az országban jelenleg mintegy 50 ezer ilyen blokkos üzemel, s megfelelő használatuk során 50-100 ezer tonna tüzelőolaj takarítható meg évente. ennek elősegítésére a vállalat szerelő-karbantartó mérés-technikai és tanácsadó szolgálata felajánlja segítségét. az egyik legnagyobb energiafelhasználó a mezőgazdaság, ezért a prometheus különös gondot fordít arra, hogy szolgáltatásaival hozzájáruljon a termelősövetkezetek, állami gazdaságok energiatakarékosági terveinek megvalósításához.

a nemzetközi ujságíró szervezet agrárujságíró klubjának vezetősége, amely hazánkban tartja ülését, ellátogatott a mezőgazdasági kiállításra, ahol megtekintette a hazai és a külföldi bemutatókat.

x x x

növekszik a hazai üdítőital-fogyasztás. a pincegazdasági vállalatok terméke, a „márka”, üdítő ital egyre népszerűbb a fogyasztók körében. amíg 1974-ben 50 millió palackot értékesítettek, addig az idén 100 millió palackot adnak el a jelentős üzemeltetések után. /folyt. köv./

- 42 -

17.30 bh

17/15

bb 16 / az omék... 3. folyt./ bh

a legnagyobb palackozójuk kecskeméten működik. idén több kisebb szikvizipari üzemet vett át a vállalat és itt is márkát palackoznak. 1976-ban további felfutásra számítanak, 120-130 millió palacknyi italt küldenek a belkereskedelem elárúsítóhelyeire, - amint arról dr. végh tibor, az állami pincegazdaságok iparági titkárságának vezetője tájékoztatást adott.

x x x

szombatra várják az egymilliomodik látogatót a kiállításra. értékes ajándékkal lepi meg a hungexpo, a vásár rendező szerve. a kiállítás utolsó szombatján nagyszabású lovas ünnepségekre, bemutatókra kerül sor./mti/

.-

bb 64. huszár istván látogatása a xx. kerületben

t gy be zsnbh la

1975. szeptember 12.

huszár istván, az mszmp politikai bizottságának tagja, a minisztertanács elnökhelyettese pénteken látogatást tett a xx. kerületben. részt vett a látogatáson dr. vida kálmán, a budapesti pártbizottság osztályvezetője.

a xx. kerületi pártbizottság székházában csillik andrás első titkár tájékoztatta a vendéget a városrész politikai, gazdasági és kulturális helyzetéről. a megbeszélésen részt vettek a pártbizottság titkárai és a tanács vezetői. ezt követően huszár istván megtekintette a városközpont és a dél-pesti kórház építkezéseit, majd a vécsey uti kisz-lakótelepet. a program a csepel autógyár 2. számú gyárában folytatódott, ahol dr. novák béla, a csepel autógyár igazgatója, paulik ferenc, a 2. számú gyáregység igazgatója, továbbá a vállalat párt- és tömegszervezetei vezetői fogadták és tájékoztatták a vendéget a gyár gazdasági és politikai feladatairól. az ezt követő üzemlátogatáson megtekintették a forgácsoló-, az edző- és kovácsüzemeket, valamint a szerelőcsarnokot.

végül huszár istván a xx. kerületi pártbizottság székházában beszélgetést folytatott a kerületi párt-végrehajtó bizottság tagjaival időszerű bel-és külpolitikai kérdésekről. /mti/

.-

- 43 -

16.30 bh

17/20

b VEZÉR

bb.65. eltemették hroneycz istván bányamentőt

vid-fm/fé la

1975.szeptember 12.

a borsodi szénbányák Lyukói üzemében keletkezett bányatü-
mentési munkái közben - eddig még meg nem állapított okból - el-
hunyt hroneycz istván edelényi lakos, a mákvölgyi bányüzem ede-
lényi négyes aknájának vájára, bányamentő.

a tűz elleni küzdelemben életét vesztett hroneycz istvánt pén-
teken temették el edelényben. a bányászklub előtt felállított ra-
vatalnál barátai, bányásztársai álltak diszórseget. munkatársai
és a borsodi bányászok nevében kovács józsef, az edelényi négyes
akna pártszervezetének titkára vett bucsut az elhunytól, majd a
családtagok és a rokonok, a mákvölgyi, a Lyukói bányüzem, vala-
mint a borsodi szénbányák képviselői, a volt munkatársak utolsó
utjára kísérték a hős bányászt, akinek sírját elborították a ke-
gyelet koszorúi.

a temetési szertartás a bányászhimusszal ért véget./mti/
--

bb.66. két aranyérmét nyert komárom megye a csehszlovákiai or-
szágos mezőgazdasági kiállításon

vid-kz/fé la

1975.szeptember 12.

két aranyérmét nyertek a komárom megyei kiállítók a csehszlo-
vákiai országos mezőgazdasági kiállításon. „az éltető anyaföld,
címmel ezúttal hatodszor megrendezett országos bemutatón komárom
megye képviselte magyarországot. az egyik aranyéremmel magát a me-
gyei bemutatót tüntették ki, a másikat pedig közösen a bábolnai
mezőgazdasági kombinát szárítótornyának és a bábolnai ikr által ki-
állított vetésellenőrző monitornak ítelték oda. ez utóbbit az e-
lektromikus mérőkészülékek esztergomi gyára készítette, a
közös vállalat kezdeményezésére./mti/
--

bb.68. kaján tiber kiállítása tatán

vid-/kz/fé la

1975.szeptember 12.

pénteken nyitották meg tatán a komárom megyei művelődési köz-
pontban kaján tiber karikatura kiállítását. a 60 főleg irodalmi
témájú alkotást részben a petőfi irodalmi muzeumban rendezett
tárlatból, részben a műcsarnokban kiállított 30 év karikatúrái
című anyagból, illetve a szerző eddig még be nem mutatott művei-
ből válogatták./mti/
--

16.30/fé

-44-

17³⁰

18³⁰ sokor

bb.67. iparművészeti kiállítás oroslányban

vid-kz/fé la

1975.szeptember 12.

orszlányban a városi művelődési központban pénteken iparmű-
-vészeti kiállítást nyitottak a műcsarnok rendezésében. a műcsar-
nokban ez év tavaszán bemutatott gyűjteményes anyagból válogatták
össze azt a kamarakiállítást, amelyen 24 művész 58 alkotását mu-
tatják be. a 3 hétig nyitva tartó bemutatón, a hagyományoknak meg-
felelően, külön tárlatvezetést tartanak a szocialista brigádok szá-
mára./mti/
--

bb 69. hetvenöt éves a szentgotthárdi selyemgyár

vid kz bh la

1975. szeptember 12.

fennállása 75. évfordulóját ünnepelte pénteken a szentgotthárdi
selyemgyár, hazánk legnagyobb selyemszövőgyára. itt állítják elő a
magyar selyemszövet termelés felét. mintegy száz féle műselyem és
szintetikus selyemszövet típusu termékből évente mintegy 25 millió
négyzetmétert ad a gyár a hazai és a külföldi piacra. nemrégén zaj-
lott le történetének legnagyobb beruházása: csaknem 400 millió fo-
rintos ráfordítással majdnem megkétszerezték a szövőde és az elő-
készítő kapacitását. modern szociális létesítmények is készültek a
dolgozók számára.

a gyári jubileum az egész környék, vas megye ünnepe volt. a
dolgozókkal együtt köszöntötte az évfordulót keserü jánosné köny-
nyüipari miniszter, kovács antal, a vas megyei pártbizottság első
titkára, apró józsef, a textilipari dolgozók szakszervezetének
előke, dr. schmidt ernő, a választókerület országgyűlési képviselője,
lovász imre, a magyar selyemipari vállalat vezérigazgatója,
vas megye és a nagyközség számos párt, állami és társadalmi
vezetője, a társgyárak képviselői. az ünnepségben foglalt helyet
és külön köszöntötték dancsecs imréné nyugdíjas szövőnőt, akinek
munkakönyvét 1910-ben állították ki s azóta négy gyermeke, hat
unokája dolgozott, illetve dolgozik a gyárban. ez a legnagyobb élő
selyemszövő dinasztia szentgotthárdon.

a többszörösen kitüntetett gyár termékeiből kiállítás nyílt a
szakmaközi művelődési otthonban, majd a gyár kulturtermeiben ünnepi
ülésre került sor. mecseki ferenc igazgató tekintett vissza az el-
mult háromnegyed évszázadra, a hosszú útra, amíg az alig néhány
szövőgéppel indult üzemből közép-európa egyik legnagyobb selyem-
szövőgyára lett.
/folyt. köv./b

- 45 -

17³⁰

bb 69. hatvanöt éves ... folyt./ bh

keserü jánosné könnyűipari miniszter méltatta szentgotthard szerepét a magyar textilipar történetében és azt a szakmai kultúrát, amelyet sokmillió négyzetméter selyem előállításával a gyár teremtett a selyemiparban.

a gyár legjobb dolgozóit kitüntették. öten a könnyűipar kiváló dolgozója, huszonötön kiváló dolgozó kitüntetést kaptak. háromszázszáz törzsgárdatag is ezuttal kapta meg jutalmát.

végül salamon sándor, a szentgotthárdi kaszagyár igazgatója a szomszéd üzem kollektívája nevében fejezte ki jókívánságait az ünneplőselyemgyáriaknak./mti/

bb.71. kőolajkutatók országos tanácskozása szolnokon

vid/kz/a/la

1975. szeptember 12.

az országos kőolaj és gázipari tröszt műszaki tanácsa pénteken szolnokon, az alföldi szénhidrogén kutatás központjában tartotta ülését. a tanácskozáson résztvettek a nagyalföldi kutató és feltáró üzem, valamint a dunántúli furási üzem és a budapesti geofizikai üzem vezető képviselői is. a napirenden az 1975 első félévi kutatási helyzet értékelése, illetve az ötödik ötéves tervre való felkészülés szerepelt. a műszaki tanács megállapította, hogy az alföldi és a dunántúli furási üzem az első félévben egyaránt lemaradt tervének teljesítésével. a nagyalföldi kutatók azonban a bányásznap tiszteletére megfeszített munkával behozták lemaradásukat, szeptember 10-ig már 1200 méter kutatófurást végeztek el terven felül. a dunántúli területen azonban még további erőfeszítéseket kell tenni a lemaradás felszámolására.

az ötödik ötéves terv feladatairól szólva hangsúlyozták, fontos népgazdasági igény a hazai szénhidrogén termelés fejlesztése. a tervidőszakban mintegy harminc millió tonnával kell növelni a kutatás és a feltárás által kitermelhetővé vált szénhidrogénkészletet. nem kétséges, hogy a kitűzött cél elérése további nagy feladatokat ró az alföldi és a dunántúli kutató üzemre egyaránt. a gazdaságosság érdekében kiemelték a kőolajipari eszközök hazai gyártásának szükségességét és azok országos egységesítését./mti/

17.20/a

- 46 -

18⁰⁰

bb.70. többszörös visszaeső bűnöst ítéltek el székesfehérváron

vid/kz/a/la

1975. szeptember 12.

tíz alkalommal állt már vagyonellenes bűncselekmény miatt bíróság előtt lakatos ilona 41 éves bokodi lakos. legutóbb 1973. végén szabadult a börtönből. ez év tavaszán bokodról mórra utazott, ahol tolvajkulcsokkal felszerelve újabb bűncselekményekre készült. egy lakásba besurrant és 200 forintot ellopott. tetten érték és a székesfehérvári megyei bíróság a sokszoros visszaesőt jogerősen 3 év szabadságvesztésre ítélte./mti/

-. -

bb.72. szlovák építészeti kiállítás nyílt

k/sb/s/a/la

1975. szeptember 12.

a magyar építőművészek szövetségének székházában pénteken szlovák építészeti kiállítás nyílt. mintegy 100 tablón mutatja be a szlovák építőművészek szövetsége a baráti országnak a háború óta, és főleg az utóbbi tíz évben létrehozott legszebb építészeti alkotásait, elsősorban idegenforgalmi létesítményeit. a kiállítást szeptember 26-ig tekinthetik meg az érdeklődők naponta délelőtt 10 órától délután hat óráig szombaton és vasárnap 12 óráig./mti/

-. -

bb.73. koreai filmbemutató székesfehérváron

vid/a/fm

1975. szeptember 12.

a koreai népi demokratikus köztársaság megalakulásának 27.évfordulója alkalmából pénteken ünnepi filmbemutatót rendeztek székesfehérváron, a köztársaság filmszínházban. a filmbemutatón részt vett kim ze szuk, a kndk budapesti nagykövete, valamint csóka jános, a hazafias népfront fejér megyei bizottságának titkára. dr.pintér sándor, a hazafias népfront székesfehérvári bizottságának alelnöke mondott ünnepi bevezetőt, majd levetítették, a gyémánthegy lánya, című színes koreai filmet./mti/

17.30/a

- 47 -

18⁰⁵

bb.74. hazaérkezett a kállai gyula vezette népfrontküldöttség

s/a/La

1975 szeptember 12.

kállai gyulának, a hazafias népfront országos tanácsa elnökének vezetésével pénteken visszaérkezett budapestre a lengyel népköztársaságban járt népfrontküldöttség. a látogatásról a felek közleményt fogadtak el. a repülőtéren dr. molnár béla, a hmf országos tanácsának titkára fogadta a küldöttséget. jelen volt jerzy zielinski, a lengyel nagykövetség tanácsosa./mti/

--

bb.75. végső bucsu vujicsics tihamértől

t/ro/mm/a/La

1975. szeptember 12.

családtagjai, barátai, írók, zeneszerzők, művészei tisztelőinek sokasága mély részvétellel vett végső bucsút pénteken szentendrén a tragikus körülmények között elhunyt vujicsics tihamér zeneszerző-folkloristától. a koszorúkkal borított ravatalnál görgei györgy, a magyar néphadsereg központú művészegyüttésének vezetője, a magyar zeneművészek szövetsége, a művésztársak és tisztelők nevében, szokolay sándor kossuth-díjas zeneszerző barátainak képviselőjében, vargyas lajos, a zenetudományok doktora a folkloristák részéről bucsuzott vujicsics tihamértől, az összefoglaló balkáni zenefolklor hivatott kutatójától. szűkebb pátriája, pomáz gyászát belos peter tolmácsolta. az elhunyt földi maradványait a magyar állami népi együttes énekkarának bucsuztatója mellett helyezték végső nyugalomra./mti/

--

MŰVÉSZETI

18.00/a

- 48 -

18¹⁵

bb 76. életmentő kitüntetés

be bh la

1975. szeptember 12.

julius 18-án éjjel egy férfi a margit-hidról a dunába ugrott. a jászai mari téren tartózkodó gépkocsizó járőr ezt észrevette és kovács kálmán rendőrtizedes azonnal beuszott a folyóba a segítségért kiáltó személy mentésére. sikerült a fuldokló férfit megfognia és az odaérkező vízirendészet motorcsonakjába emelnie. önfeláldozásával emberéletet mentett. kelemen lajos, a fővárosi tanács elnökhelyettes pénteken a városházán átadta kovács kálmának az „életmentő emlékérem, kitüntetés”./mti/

--

bb 77. a fővárosi fürdőigazgatóság

bh la

1975. szeptember 12.

közi, hogy a csepeli strandfürdő szeptember 14-én, vasárnap tart nyitva utoljára. a csillaghegyi, a szabadság, a palatinusz strand, valamint a lukács és az újpesti uszoda továbbra is a közönség rendelkezésére áll./mti/

--

bb.78. a nemzetközi finnugor kongresszus negyedik napja

t/mir/ms/be/a/La

1975. szeptember 12.

a finnugor kongresszus negyedik napján befejeződtek a szekció ülések.

a néprajzok a finnugor összehasonlító népzene kutatás történetét és eredményeit beszéltek meg. magyarországon van a bartók és kodály által megteremtett finnugor népzene kutatás központja. ennek munkája nemcsak az egyetemes zenetudományt és folkloort gazdagítja, hanem értékes eszköz a finnugor népek régi zenei műveltségének és egész történetének felderítéséhez is. erről szólt szomjas-schiffert györgy kandidátus előadása, aki azt a kérdést világította meg, milyen szerepet játszottak az egyes zenei kultúrák és zenei szerkezetek kialakításában az anyanyelv hangsúlybeli hangtani sajátosságai.

a finnugor nyelvészetben viszonylag kevésbé művelik a mondattani kutatásokat. ezért a nyelvészek különös érdeklődésnek várták w.schlachter göttingai professzor előadását, aki általános elméleti szempontból vizsgálta az ige mondatbeli szerepét a finnugor nyelvekben.

/folyt.köv./
18.40/a

- 49 -

18⁰⁰

bb.78./ a nemzetközi.....folyt./-a

az ülés másik fő témája a gépi módszerek alkalmazása volt. a finnugor nyelvek sajátos szerkezete ugyanis lényegesen eltér az indo-európai és más nyelvcsaládokétól. e különbségek és sajátosságok vizsgálata rendkívül tanulságos az egyetemes nyelvtudomány számára is. ezeket a kutatásokat könnyítik meg az egyre gyakrabban alkalmazott gépi módszerek. harry spitzbardt jénai professzor arról szólt, hogy a ragozó nyelveken - mint a finnugor nyelvek is - hogyan lehet számítógépek segítségével felismerni és feldolgozni a szótöveket, ragokat és végződéseket.

az irodalomtudósok tanácskozásának egyik fő témája a finnugor irodalmak és a világirodalom viszonya volt. domokos péter kandidátus meggyőzően mutatott rá, hogy a finnugor népek irodalmában kezdetben az általános emberi vonások dominálnak. az önálló nemzet kialakulásáért, a független nemzeti létért folytatott küzdelemben viszont jelentős szerepet vállal az irodalom és ekkor kerülnek előtérbe a nemzeti kérdések. ezzel szemben a nagy népek irodalmára nem ez a jellemző, hiszen számukra a nemzeti lét természetes adottság. így ezekben az irodalmakban megmarad az egyetemes emberi témák tulsúlya. a kis népek, köztük a finnugorok modern irodalma ismét visszatér az emberiség közös kérdéseire és a folklórhoz.

a régészek, történészek és antropológusok a magyar honfoglalás és előzményeinek megvitatásán kívül a finnugorsággal kapcsolatos antropológiai kérdésekkel foglalkoztak.

lászló gyula professzor azt az elméletét ismertette, hogy a magyarság honfoglalása már a vii. század második felében megkezdődött, feltételezése szerint akkor érkezhettek a honfoglaló ősök első hulláma a kárpát-medencébe. ez az elmélet több, már eldöntöttnek tekintett megállapítást kérdőjelez meg újból. többek között azt a kérdést veti fel, hogy a késői avarokori leletek valóban az avaroktól, vagy pedig az ország mai területén elsőként letelepedő ősi magyarságtól származnak. az előadást követő vitában j.a. halikova, szovjet professzornő a káma alsó folyása mentén fölfedezett viii-ix. századi temetőben talált leleteket ismertette, amelyek igen közeli rokonságot mutatnak ugyanennek a kornak magyar leleteivel.

/folyt.köv./
18.45/a

- 50 -

1905

bb.78./ a nemzetközi.....2.folyt./-a

nemeskéri jános professzor az antropológiának a finnugor kutatásokban való alkalmazását szemléltette egy nagyszabású kísérlet ismertetésével. munkatársaival, valamint a debreceni kossuth lajos tudományegyetem antropológusaival az ország különböző etnikai és tájegységeiben több mint 800 településen kerestek feleletet arra a kérdésre, miként lehet a mai népességben megtalálni az ősi finnugor eredetre valló vonásokat.

szombaton és vasárnap a kongresszus tagjai szekciónként szakmai tanulmányutakon vesznek részt. a nyelvészek a sárközben az ottani nyelvjárással és folklórral ismerkednek; a néprajzosok az őrség falvaiban tanulmányozzák a népi hagyományokat; a régészek, történészek és antropológusok a visegrádi, esztergomi, gorsiumi és tihanyi leleteket tekintik meg; az irodalomtudósok pedig a dunántúlon a magyar kultúra egykori központjaiba, székesfehérvárra, veszprémbé látogatnak, felkeresik a balatonfüredi jókai házat és megtekintik a pannonhalmán őrzött első írásos emlékeinket.

a kongresszus hétfőn plenáris üléssel fejezi be egyhetes tanácskozását./mti/

.-.

bb 79. időjárásjelentés

be bh la

1975. szeptember 12.

a meteorológiai intézet jelenti pénteken 19 órakor:

változékony idő

várható időjárás szombat estig: átmenetileg felszakadozó felhőzet, többfelé lesz újabb eső, néhány helyen zivatar. mérsékelt légmozgás, majd megélénkülő délnyugati, nyugati szél. legmagasabb nappali hőmérséklet 17-22 fok között. /mti/

.-.

1940

- 51 -

bb 80. bajtársi találkozó a partizán szövetségben

be bhla

1975. szeptember 12.

a magyar partizán-szövetség országos központjában pénteken bajtársi találkozót tartottak a csehszlovákiában harcolt partizánok. a meghitt hangulatu ünnepségen megjelent dr. václav moravec, a csehszlovák szocialista köztársaság budapesti nagykövete is. a vendégeket markó imre, a szövetség titkára üdvözölte. ráth károly, az országos bizottság tagja ünnepi beszédet mondott./mti/

-. -

bb 81. az omék-sorsjáték főnyereményei

t jf gg bh la

1975. szeptember 12.

polski fiat gépkocsi iii. sorozat, 090665 szám

hétvégi faház ii. 099671

kistraktor ii. 094174

2 személyes szovjetunióbeli utazás i. sorozat 053377 szám./mti/

-. -

bb 82. fogadás a finn nagykövetségen

t ms gg bh la

1975. szeptember 12.

paul jyrka:nkallio, a finn köztársaság budapesti nagykövete pénteken a iv. nemzetközi finnugor kongresszus alkalmából fogadást adott rezidenciáján. részt vett a fogadáson dr. polinszky károly oktatási miniszter, erdey-gruz tiber, a magyar tudományos akadémia elnöke, valamint a politikai, a tudományos és a kulturális élet sok ismert személyisége. ott volt lauri posti oktatási miniszter, a kongresszuson részt vevő finn delegáció vezetője, valamint a többi delegáció vezetői./mti/

-. -

- 52 -

21.10 bh

2115

83 a belföldi szerkesztőség hireinek jegyzéke 13 órától zárásig

bh la

1975. szeptember 12.

28. tájékoztató a nyugati pályaudvar sorsáról
 29. munkavédelmi vetélkedő
 30. a nim vezetőinek értekezlete
 31. elutazott szonokról az észti delegáció
 32. az mta erdészeti szaporítóanyag termesztési albizottságának tanácskozása
 33. borsod megyei fiatalok találkozója
 34. több mint ezer hektár vetés borsodban
 35. új betonkeverő-telep
 36. borsod megyei vezető és szervező továbbképző iskola
 37. szocialista brigádklub nagybátonyban
 38. elhunyt bencze istván
 39. szolidaritási gyűlés szolnokon
 40. bányamentők a lyukói „tűzfészekben,,
 41. irodalmi vetélkedő veszprémben
 42. ismét megnyitották a jókai emlékmúzeumot balatonfüreden
 43. tanévnyitó a szegedi rovsotduományi egyetemen
 44. üzemi tárlatok a hajduságban
 45. textilipari ankét a dh munkarendszer elterjesztéséről
 46. csehszlovák katonavendégeink csapatlátogatáson
 47. sarlós istván látogatása somogy megyében
 48. jazz-napok debrecenben
 49. kiállítás dunaujvárosban
 50. szüretelő gépek
 51. 132 új könnyűipari üzemmérnök
 52. kitüntetés
 53. befejeződtek a magyar-brit építésügyi együttműködési tárgyalások
 54. vetik a búzát bács-kiskunban
 55. nemzetközi szemész-konferencia székesfehérvárott
 56. törlik a kukoricát szabolcsban
 57. nemzetközi fao-tanfolyam erdészeknek
 58. szekszárdi szüreti napok
 59. tanáravató pécsett
 60. neurobiológiai tanácskozás tihanyban
 61. pjotr guszjev budapestben
 62. szakmunkásképző oktatók kitüntetése
 63. ludi romani gorsiumban
 64. huszár istván látogatása a 20. kerületben
- /folyt. köv./

- 53 -

2120

ozbb 83. /a belföldi.... folyt./ bh

65. eltemették hrnyecz istván bányamentőt
66. komárom megye két aranyérme
67. iparművészeti kiállítás oroszlanban
68. kaján tiber kiállítás tatán
69. szentgotthárdi selyemgyár
70. visszaeső bünös elitélése
71. kőolajkutatók országos tanácskozása
72. szlovák építészet kiállítás
73. koreai filmbemutató
74. hazaérkezett kállai gyula
75. végső bucsu vujcsics tihamértól
76. életmentő kitüntetés
77. a fővárosi fürdőizgazgatóság közleménye
78. a finnugor kongresszus negyedik nagypja
79. időjárásjelentés
80. bajtársi találkozó a partizán szövetségben
81. az omék-sorsjáték főnyereményei
82. finn fogadás
83. hirjegyzék

--

v é g e -

készült az mti belpolitikai szerkesztőségében
a szerkesztőség vezetője: burján sándor
ügyeletes szerkesztő: koncz antal
szerkesztő: lakatos erzsébet

- 54 -

MTI

Szerkeszti a Belpolitikai Szerkesztőség
Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel
Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf. 3. Tel.: 159-490. Telex: 22-4371

60.008 |x

Belföldi hírek

bb 1. a fejlett szocialista társadalom építésének utján -
kádár jános beszédeinek új kötete

i ró gk zs bh -cz

1975. szeptember 13.

a napokban kerül a könyvesboltokba kádár jánosnak, az mszmp kb első titkárának „a fejlett szocialista társadalom építésének utján„ című kötete. a kossuth könyvkiadó gondozásában napvilágot látó könyv a párt első titkárának 1974. szeptember 2-a és 1975. július 12-e között elhangzott beszédeit és nyilatkozatait tartalmazza.

ez a tíz hónap belpolitikai életünknek igen eleven és termékeny időszaka volt. kiemelkedő eseményei: a párt xi. kongresszusa, hazánk felszabadulásának és a fasizmus fölött aratott győzelemnek 30. évfordulója, az országgyűlési választások. a kötetben közölt első beszéd a politikai főiskola fennállásának 25. évfordulója alkalmából rendezett ünnepségen hangzott el. itt fogalmazódtak meg először az mszmp xi. kongresszusa elé terjesztett legfontosabb gondolatok a hatalomról, a pártról, az osztály- és tulajdonviszonyokról, a szövetségi politikáról, a gazdasági építőmunkáról, az ideológiai valamint a kulturális tevékenység feladatairól. a beszédek, nyilatkozatok jelentős részét - így például a központi bizottság novemberi a kisz kb januári, a hazafias népfrent országos tanácsa elnökségének áprilisi ülésén elhangzott felszólalások szövegét - először lehet olvasni nyomtatásban. a kötetben megjelenő beszédekből, nyilatkozatokból az olvasók nyomon követhetik, hogyan készült a párt a xi. kongresszusra, hogyan fogalmazódtak, formálódtak és gazdagodtak azok a gondolatok, amelyeket a háromnegyed millió párttag, a sok millió pártonkívüli kívánságaként a kongresszus határozattá emelt: a párt folytatja eddigi politikája fő irányvonalát, hazánkban a fejlett szocialista társadalom épül. a kötet nagymértékben elősegíti a xi. kongresszus határozatainak egységes értelmezését és következetes végrehajtását./mti/

- 1 -